Жыві, Беларусь!

Народная Газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№ 194 [207] 4 кастрычніка 1991 г. Пятніца.

ВЫДАЕЦЦА З КАСТРЫЧНІКА 1990 ГОДА НА БЕЛАРУСКАЙ І РУСКАЙ МОВАХ.

Кошт: у розніцу — 10 кап. падпісны — 3 кап.

Факты, аргументы, комментарии, суждения

По специальности...

НИЖНИЙ ТАГИЛ. **Здесь появилось новое общественное формирование — политический клуб «За демократические реформы».**

Инициаторами его создания являются бывшие работники горкома КПСС. Уже состоялось два заседания, на которых присутствовало 10 человек.

Строили по южному проекту?

БОБРУЙСК. **Сегодня преподаватели и учащиеся средней школы № 18 намерены объявить забастовку.**

На такую акцию они вынуждены пойти в связи с тем, что здание школы оказалось не готовым к зимнему сезону: отсутствует горячая вода, в аварийном состоянии электрооборудование, не работает столовая.

Обращения к местным властям и депутатам по вопросу подготовки школы к зиме не дали положительных результатов, поэтому принято решение пойти на крайнюю меру.

А красного не нашлось?

ПОЛОЦК. **В ночное время со здания горсовета кто-то сорвал только что поднятый бело-красно-белый флаг республики.**

Будь эта акция политической, «подпольщики» могли, например, установить взамен украденного красное полотнище. Раз этого не случилось, приходится считать происшествие заурядным хулиганством.

Колбасный тракт

ШКЛОВ. **Более четырех с половиной тонн испорченных колбас и сосисок обнаружены в придорожной канаве вдоль полевой дороги, ведущей из деревни Чемоданы.**

Органы милиции приступили к расследованию преступного факта.

Госкомстат опровергает

тех, кто объясняет пустоту наших прилавков припрятыванием дефицитных товаров.

«Предварительные» показатели за девять месяцев этого года свидетельствуют о том, что по многим видам в стране идет стабильное падение производства: тканей — на 10 процентов, льняных волокон и шерсти — на 30 процентов.

Год назад в нашей стране было немножко светлее — электролампочек на прилавке появилось на 20 млн. штук меньше, сократился выпуск школьных тетрадей, карандашей, папирос и сигарет.

Все это — плюс к набившим оскомину дефицитам: от лезвий для бритья до стиральных порошков и туалетного мыла...

Четверо с гранатометом

ТЮМЕНЬ. **В 60-ти километрах от Уфы были задержаны четверо бывших сотрудников рижского ОМОНа, передислоцированного в Тюмень.**

По их словам, они направлялись в Москву. Эти четверо 21 сентября подали рапорт на увольнение, и через день были уволены. Затем они самовольно взяли машину и уехали в неизвестном направлении, имея при себе автомат Калашникова, гранатомет, два «цинка» с патронами и ящик гранат. Прокурором Тюменской области возбуждено уголовное дело по ст. 218 УК РСФСР — «Незаконное ношение и хранение оружия, боевых припасов и взрывчатых веществ».

Крымские прииски

Окончание курортного сезона в Евпатории отмечено появлением на местных пляжах многочисленных искателей золота.

Вооруженные самодельными приборами, старатели прочесывают с утра до вечера береговую полосу в поисках драгоценностей, утерянных рассеянными отдыхающими.

Нередко счастливчикам удается находить кольца, цепочки и другие украшения, но, как правило, ценность находки бывает неравнозначна затраченному времени.

Вкратце

▲ День Конституции СССР—7 октября — остается в этом году нерабочим праздничным днем. Пока никаких актов, отменяющих этот государственный праздник, Верховным Советом страны не принималось.

▲ Сегодня должно состояться очередное заседание Балтийского совета на уровне руководителей Прибалтийских республик, участники которого разработают единую тактику на предстоящих двусторонних межгосударственных переговорах Латвии, Литвы и Эстонии с СССР.

▲ Страны-члены СЭВ продлили действие Устава, а также конвенцию о правоспособности СЭВ до 1 ноября нынешнего года.

▲ Новый руководитель советской внешней разведки Евгений Примаков заявил, что в своей работе будет стремиться к развитию гласности в тех аспектах внешней разведки, где это возможно.

«Кодак», «Паркерс», «Вако»...

В Минске в помещении издательства «Белорусский Дом печати» открылась выставка-семинар полиграфического оборудования.

Представители крупнейших фирм — производителей издательской техники, такие, как «Кодак», «Вако», «Паркерс» и другие, предлагают свои услуги не только издательствам Белоруссии, но и другим республикам в оснащении их современной полиграфической техникой.

На выставке представлено оборудование для электронного набора, обработки текста, цветоделения, получения печатных форм и многое другое.

НА СНИМКЕ: во время открытия выставки.

Ответчик — Лукьянов

На заседании Ленинского народного суда Москвы по личному иску народного депутата СССР С. Белозерцева стало известно о новых крупных хищениях государственных средств в секретариате парламента СССР.

Как заявил на суде народный депутат, он располагает материалами о том, что сумма хищения составляет 2 миллиона 647 тысяч рублей. Ему также известны люди, принятые на работу в секретариат по принципу личных связей с начальством, которые участвуют в присвоении крупных сумм.

Ответчиком по личному иску депутата является бывший Председатель Верховного Совета СССР Анатолий Лукьянов, который по неизвестным причинам на заседание суда не явился.

«Неотложка» взбунтовалась

Такого еще не бывало: перед зданием Моссовета выстроились десятки автомобилей «скорой помощи».

Московская «неотложка» взбунтовалась. Главное требование врачей городской «скорой» — повышение зарплаты, предоставление льготного пенсионного возраста, страхование сотрудников. Если мэрия откажется выполнить требования стачкома до 1 ноября, случится страшное: больным москвичам никто не сможет оказать неотложную медицинскую помощь в течение нескольких дней.

Есть ли золото в запасе?

Противоречивые высказывания высокопоставленных советских официальных лиц о размерах золотого запаса Советского Союза вызвали настороженность в американских деловых кругах.

Заявление известного экономиста Григория Явлинского о том, что золотой резерв Советского Союза в настоящее время сократился до 240 тонн, не совпадает с мнением одного из руководителей Госбанка СССР Александра Думнова об имеющихся в наличии 374,5 тоннах золота.

Обе цифры противоречат подсчетам западных экспертов. Часть из них утверждает, что советский золотой запас находится на уровне 1.000 тонн, другая убеждена в том, что золотые резервы достигают 3 тысяч тонн, в то время как ЦРУ США в специальном докладе называло цифру в 4,5 тысячи тонн.

Тем не менее с точки зрения ведущего экономиста одного из крупнейших инвестиционных банков США Уильяма О'Нила, «для международного рынка более важен уровень добычи золота, нежели его запасы». По некоторым данным, объем добычи в последнее время сокращается постоянно, и в этом году не должен превысить 200 тонн.

С руководства взятки гладки...

ВАРШАВА. **Выставку взяток, которые просители пытались всучить работникам бюро по трудоустройству в Стараховицах (Селецкое воеводство), организовал руководитель этого учреждения.**

Каждое «доказательство благодарности» содержит информацию: кто и за что хотел подкупить чиновника. Предлагаемый взяточниками ассортимент не отличается большим разнообразием — конверт с банкнотами, коньяк, заграничные «сувениры».

Считают, однако, что открытие такой выставки может иметь обратный эффект: клиенты перестанут верить, что в этом бюро можно вообще что-либо решить.

Выпуск подготовлен по сообщениям Ирины ДЕРГАЧ, Леонида ФАДЕЕВА, Сергея БУТКЕВИЧА, Николая КОМЛЕВА, агентств «Урал-акцепт», «Инфо-нова», ТАСС. Фото Геннадия СЕМЕНОВА.

«Горячий» телефон 32-24-02 работает ежедневно с 9 до 11 часов.

Разоблачение

«УНИЧТОЖИТЬ НА МЕСТЕ...»

О том, как действовали в дни путча

Во всем, понятно, виноват Ельцин. Он объявил департизацию, департизация разбудила компартию, компартия породила ГКЧП...

Того, кто думает иначе, хочу познакомить с тайным документом: «Информацией секретариата ЦК КПСС» от 13 августа 1991 года. Бумага была направлена по спецсвязи в ЦК компартий союзных республик, рескомы, крайкомы и обкомы партии. Главный коммунистический штаб накануне «чепистского» переворота призвал своих функционеров на местах использовать **«все средства для разоблачения антидемократической сущности Указа Президента РСФСР от 20 июля»**, напомнил о незыблемости ранее спущенных рекомендаций по **«проведению открытых партийных собраний, применению различных форм публичных протестов»**. Ну, и, разумеется, о том, что **«следует критически воспринимать сообщения демократической прессы...»** А чтобы секретная инструкция не попала к неверным, была учинена безжалостная приписка: **«По минованию необходимости подлежит уничтожению на месте»**.

Однако с распространением «подпольного» циркуляра на Витебщине вышла неувязка. Из общего отдела обкома бодрящее средство отправили в глубинку только 22 августа, когда ГКЧП уже иссяк... И все же осмелюсь утверждать, что смысл документа был известен на местах заранее. Веря в это, легче объяснить политический фарс в толочинской постановке...

Утром 19 августа ответственные работники райкома КПБ, узнав о воцарении Янаева и К°, почувствовали себя на седьмом небе. «Король умер. Да здравствует король!» Наконец-то вновь появилась работа. Вернулся смысл бытия! Опять можно одобрять, указывать, ставить на вид, запрещать, исключать. И, конечно, клеймить оппортунистов и уклонистов...

Результатом оживления большевистского духа явилось методическое пособие **«В помощь секретарям партийных организаций. Для обсуждения на открытых партийных собраниях»**. Гибрид творчества ГКЧП и умственных усилий первого секретаря Толочинского райкома И. Бобышева предписывал **«всем честным людям»** направить усилия **«на безусловное выполнение требований Государственного комитета по чрезвычайному положению»**.

И хотя Бобышев еще не получил официальную письменную «указивку» секретариата ЦК КПСС, но не забыл от имени **«абсолютного большинства людей»** поддержать решение хунты о закрытии ряда **«антиконституционных»** изданий.

Пока машинистка печатала семистраничный текст, Бобышев и его присные кинулись проводить встречи с трудовыми коллективами, освещая своим казенным авторитетом действия политических авантюристов. При этом так увлеклись внезапно возрожденной работой в массах, что потеряли счет времени. Понятно: «счастливые часов не наблюдают». И телепередач, увы, тоже...

Вечером 21 августа, когда дикторы раскованными голосами поносили ГКЧП, райкомовские лидеры, собрав толочинский актив, раздавали всем прихожим и приезжим ксерокопированные «методички», требующие повиновения долгожданной «твердой руке». Хотя и дрожащей...

Когда кадры, вооруженные идеологическим подспорьем, разъехались по заводам и хозяйствам, до райкома, наконец, дошли новости из Москвы.

Тут партийных командиров района зазнобило. «Надень-ка, брат Елдырин, на меня пальто... Что-то ветром подуло...» Пробормотав, говорят, нечто подобное, Бобышев принялся спешно сматывать удочки, заброшенные в разных углах района. Заржали моторы райкомовских машин, унося по пыльным проселкам самого И. Бобышева, второго секретаря В. Бирюкова, управляющего делами А. Полторака... Только что врученные директивы вежливо отнимали, обещая, что пришлют другие, получше. Изъятые бумаги в связи с «минованием надобности» быстренько «уничтожали на месте».

Но рукописи не горят, как справедливо заметил классик. Тем более не горят ксерокопии. Кое-кто из строптивых подчиненных сохранил свой экземпляр бобышевского «меморандума». Это было неприятно.

И вот тут 22 августа на свет Божий появляется хитроумное изобретение: постановление бюро РК КПБ, датированное, сами понимаете, 19-м августа. Новорожденный документ, состряпанный задним числом, дышал демократией и благородным гневом: **«Создание ГКЧП считаем противозаконным!»** Ну, и так далее..

Да вот беда: из членов бюро, кроме И. Бобышева, В. Бирюкова и предрайсовета И. Щурка, немедленно подписать «отпущение грехов» оказалось некому. Пришлось съездить за автографами к директору сельской школы С. Денисовой и директору совхоза В. Гончарову. Оставалось еще пятеро, но те были уж больно далеко. Короче, номер не прошел...

Читаю объяснения, которые дали участники вышеописанных событий прокурору района В. Лапцевичу, и словно смотрю вторую «серию» гоголевского «Ревизора». Комедия, заканчивающаяся немой сценой...

Толочинские чиновники продемонстрировали в прокуратуре дружную потерю памяти. Начисто забыли, кто сочинял «методичку», что говорилось на собраниях и совещаниях, когда составлялось, печаталось и подписывалось липовое постановление бюро.

Благо, нашлись в районе памятливые люди, а в райкоме — красноречивые документы. Впрочем, такое ли это благо? Неуютно быть современником доносов и допросов, пусть даже во имя демократии. Так и тянет сказать законникам, членам всяких комиссий: «Оставьте их, пусть идут с миром, ибо не ведали, что творили». Но тут же ловлю себя на мысли: «Ведали! Иначе не изворачивались бы теперь так отчаянно, не шли бы на подлог. А случись победа ГКЧП, досталось бы от них не только «ельциным, собчакам и яковлевым», но и «щелкоперам проклятым», и всем, кто не доверял «уму, чести и совести нашей эпохи».

И все-таки, наверное, не стоит бить лежачего. Вряд ли вновь поднимется к всевластию партия, центральный штаб которой за пять дней до переворота сообщает по спецсвязи своим полководцам: **«Считаем необходимым обратить особое внимание на сохранение кадров освобожденных партийных работников... ЦК КПСС предполагает в ближайшее время решить вопросы повышения их заработной платы».**

«Ближайшее время» рассудило по-своему.

«Обидели юродивого... отняли копеечку...»

Немалую, надо полагать!

Вот только за что платить обещали?

И из чьего кармана?

Сергей БУТКЕВИЧ.

Нам стала вядома

Галадоўка на плошчы

З 26 верасня на цэнтральнай плошчы Барысава галадае настаўнік гімназіі Алесь Кунчэўскі.

Ён аб'явіў бестэрміновую галадоўку «ў абарону чалавечых і грамадзянскіх правоў сваіх, сваіх блізкіх і ўсіх несправядліва пакрыўджаных простых людзей горада Барысава». У «Заяве-пратэсце», накіраванай ім у адрас сесіі Барысаўскага гарсавета, А. Кунчэўскі, як паведамляе карэспандэнт агенцтва «БелаПАН», патрабуе адстаўкі прэзідыума гарсавета і ўмацавання выканаўчай улады ў горадзе шляхам выбараў мэра горада ўсімі жыхарамі.

Сабчак у Парыжы

У Парыжы выходзіць у свет кніга мэра Санкт-Пецярбурга Анатоля Сабчака «Хроніка прадказанага краху», рускае выданне якой мае іншую назву — «Уваходжанне ва ўладу». Адзін з яе раздзелаў напісаны ўжо пасля падаўлення ў Савецкім Саюзе жнівеньскага путчу.

Як прызнаецца ў гэтай кнізе А. Сабчак, пераварот з'явіўся для яго «поўнай нечаканасцю».

У яго быў пункт апоры

У Вашынгтоне, Лос-Анджэлесе і Нью-Йорку пабывала выстаўка з 170 карцін, малюнкаў і архітэктурных макетаў беларускага мастака Казіміра Малевіча. Сярод водгукаў прэсы на гэту падзею ў культурным жыцці — «Малевіч змяніў усю гісторыю мастацтва» («Вашынгтон пост»).

Агенцтва «БелаПАН».

«Уцечка» золата з СССР

Нацыянальны польскі банк б'е трывогу: вось ужо другі месяц на «чорным» валютным рынку раптоўна пачала падаць цана золата. Адзін грам каштоўнага металу тут цяпер на 1—1,5 тыс. злотых таннейшы, чым у дзяржаўных магазінах.

Газета «Кур'ер польскі» прыводзіць сцверджанне ўладальніка канторы ў Гданьску, які заявіў, што «да яго рэгулярна прыходзяць рускія кліенты, якія прапануюць золата кілаграмамі».

Польскія мытнікі сцвярджаюць, піша «Газета выборча», што многія савецкія турысты прывозяць з сабой па 10—12 заручальных пярсцёнкаў, 20—30 залатых ланцужкоў. Праверыць усіх немагчыма, але вось, напрыклад, у нядзелю мытнікі кантрольна-прапускнога пункта ў Пшемыслі выпадкова выявілі ў аўтапакрышках «Лады» з СССР 1,5 кг залатога пяску.

«Кур'ер польскі» выказвае меркаванне, што за кулісамі нелегальных аперацый з каштоўным металам могуць стаяць савецкая мафія, вярхушка КДБ або КПСС.

Уладас БУРБУЛІС.

Абазналіся...

Шасцідзесяцівасьмігадовы галоўны рэдактар часопіса «Знамя» пісьменнік Рыгор Бакланаў мае намер у хуткім часе звярнуцца ў суды некалькіх краін з іскамі. Справа ў тым, што некалькі выданняў Францыі, Англіі і Аўстрыі ўключылі пісьменніка ў склад ГКЧП, апублікаваўшы яго фота ў ліку іншых путчыстаў з тлумачальным подпісам: «Алег Бакланаў».

Мяркуючы па ўсім, у судовых інстанцыях размова пойдзе не пра сімвалічныя сумы — па заканадаўству Францыі, напрыклад, прэтэнзіі могуць быць «ацэнены» ў некалькі сотняў тысяч франкаў. Пакуль толькі складана вызначыць, выйдзе з гэтага што-небудзь ці не.

Пісьмо, складзенае тысячамі

Адкрытае пісьмо Прэзідэнту СССР М. Гарбачову, Вярхоўнаму Савету СССР, Вярхоўнаму Савету і Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь накіравалі жыхары горада Гомеля.

Каля 10 тысяч чалавек, якія падпісаліся пад пісьмом, патрабуюць неадкладнага ўводу ў дзеянне ўсіх артыкулаў Закона СССР «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС», выканання ўсіх пунктаў Дзяржаўнай праграмы і пратакола ўрадавай камісіі ад 25 мая 1990 г.

Збор подпісаў працягваецца.

Ірына ФЕДАРАВА.
г. Гомель.

Будзем супрацоўнічаць?

Пачаць падрыхтоўку праекта Дагавора аб прынцыпах міждзяржаўных адносін паміж Літоўскай Рэспублікай і Рэспублікай Беларусь — такую мэту ставілі ўдзельнікі сустрэчы экспертных груп дзвюх суседніх рэспублік.

У час сустрэчы ў Мінску дасягнута дагаворанасць аб стварэнні рабочых груп для ўзгаднення пытанняў і выпрацоўкі праектаў дакументаў па праблемах супрацоўніцтва ў галінах эканомікі, экалогіі, мытных і консульскіх адносін, узаемадзеяння ў сферы сацыяльнага забеспячэння, дзяржаўных граніц, гуманітарнага, культурнага і навуковага супрацоўніцтва, а таксама правоў нацыянальных меншасцей.

Казіс УСЦЫЛА.

Зноў грашовая ліхаманка

Зноў трывожныя чуткі ўзрушылі жыхароў шэрагу гарадоў краіны. Пранеслася вестка аб тым, што чакаецца грашовая рэформа і ўзамен пяцідзесяці- і сторублёвых купюр будуць выдадзены аблігацыі. Як вынік, у ашчадных касах Казані, напрыклад, стоўпатварэнне. Людзі стараюцца пакласці на свае рахункі буйныя сумы. Нават за кватэру, тэлефон казанцы плацяць толькі пяцідзесяці- і сторублёвымі купюрамі.

Паводле вестак Татарскага рэспубліканскага ўпраўлення ашчаднага банка СССР, за дзень толькі ў Казані прынята ўкладаў на 20 мільёнаў 316 тысяч рублёў — у дзесяць разоў больш, чым у самыя «пікавыя» дні.

Мікалай САРОКІН.

Экспрэс-інфармацыя

Эканамічнае пагадненне і НЛА

Сэрца напаўняецца гордасцю, калі бачыш старт касмічнага карабля з адлегласці ўсяго ў некалькі соцень метраў. Ды яшчэ з міжнародным экіпажам.

Сорам і жаль прыходзяць на змену гэтаму пачуццю, калі назіраеш, як вытворцы лепшай у свеце касмічнай тэхнікі і іх госці хутка пасля запуску штурмуюць буфет Байканура. Пячэнне, сок, цукеркі, цыгарэты... Не ўсім дасталося, не ўсім пашанцавала.

Стварэнню новай эканамічнай мадэлі на пераходны перыяд былі прысвечаны некалькі напружаных дзён у Алма-Аце, дзе сабраліся прадстаўнікі амаль усіх незалежных рэспублік. Перагаворы закончыліся амаль сенсацыйным вынікам: дванаццаць з трынаццаці кіраўнікоў дэлегацый парафіравалі пагадненне. Але за гэтай аптымістычнай лічбай хаваюцца шмат супярэчнасцей і непаразуменняў.

Напрыклад, Украіна і Узбекістан здымалі свае подпісы, а потым узнаўлялі іх. У рэшце рэшт высветлілася, што кіраўнікі гэтых краін зусім па-іншаму разумеюць пагадненне, чым астатнія. Старшыня Савета Міністраў Беларусі Вячаслаў Кебіч з'яўляецца прыхільнікам новага эканамічнага аб'яднання.

Пакуль што невядома пазіцыя Барыса Ельцына. Каб даведацца пра яе, некалькі ўдзельнікаў перагавораў разам з прэзідэнтам Назарбаевым некалькі гадзін запар тэлефанавалі яму з Байканура, аднак безвынікова.

З гэтай нагоды значна затрымаўся наш зваротны рэйс. Але гэтая затрымка падаравала нам магчымасць назіраць адну дзівосную з'яву. На падлёце да Самары лётчыкі ўбачылі прама па курсу вялікі шар, які ярка свяціўся ў начным небе. Тонкая «нага» яго апускалася да зямлі. Што гэта, НЛА? Пакуль мы спрачаліся, шар знік.

Спадзяюся, што новае эканамічнае пагадненне не будзе чарговай паперай, пра якую забудуць праз тыдзень. Падрабязней аб сутнасці гэтага дакумента ў наступным нумары нашай газеты.

Уладзімір САМОЙЛАЎ,
аглядальнік «Народнай газеты».
Алма-Ата—Байканур — Мінск.

Московские новости

Какие пенсии у генералов?

Российский союз «Щит» — организация, выступающая в защиту социальных прав военнослужащих и их семей, — потребовала от правительства пересмотреть порядок назначения пенсий генералам и полковникам, уволенным из упраздненных военно-политических органов. А число таких большезвездных слуг ЦК КПСС, получающих в месяц по две-три тысячи рублей, исчисляется многими сотнями.

— За какие заслуги? — справедливо спрашивают активисты общественного объединения и требуют пересмотра порядка назначения пенсий.

Леонид ФАДЕЕВ.

Рисунок Олега ПОПОВА.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Востры момант

Блакада. Ці пераадолеем яе?

У «Народнай газеце» ўжо ўзгадвалася публікацыя ў парыжскай «Фігаро», у якой Беларусь названа «штучнай выдумкай савецкай улады», а народу адмоўлена ў праве на ўласную гісторыю. Літаральна дзень у дзень з «Фігаро» ў кіёскі Францыі паступіла яшчэ адно вельмі ўплывовае выданне — «Монд», на першай старонцы якога наша рэспубліка выстаўлена як краіна з «больш чым сумніцельнымі нацыянальнымі асаблівасцямі». І нарэшце ў адным з вераснёўскіх нумароў «Тайма» — зноў жа прыкрая недакладнасць у інфармацыі пра Беларусь.

Прыкметна, што ўсе гэтыя выданні маюць вельмі вялікі тыраж; у іх друкуюцца сусветна вядомыя спецыялісты, іх супрацоўнікі маюць імгненны кампьютэрны доступ да інфармацыйных банкаў; выпадковыя накладкі і недакладнасці тут выключаны.

Альбо паглядзіце інфармацыйныя каналы ЦТ, разгарніце «Московские новости» альбо «Комсомольскую правду» — шмат там пра Беларусь?

У момант, калі прызнанне рэспублікі сусветным супольніцтвам набывае прынцыповае значэнне, Беларусь апынулася ў інфармацыйным вакууме. А больш дакладна — у блакадзе.

Не буду цяпер аналізаваць палітычныя прычыны такой сітуацыі — без сумневу, існуюць сілы, якія бачаць у гэтым выгоду. Але, калі пакласці руку на сэрца, трэба прызнаць: у сцяну глухога маўчання не адна і не дзве цагліны былі пакладзены і з нашага боку.

Журналісты памятаюць, з якім скрыпам ішлі ў колішніх цэнтральных выданнях і на тэлебачанні матэрыялы, у якіх кідаўся хоць нават невялікі цень на «дасягненні працоўных Савецкай Беларусі ў справе будаўніцтва камунізму». Кіраўніцтва рэспублікі было традыцыйна зацікаўлена ў стварэнні станоўчага іміджу — даходзіла да таго, што ў органах друку вербаваліся «свае» палітычныя цэнзары, якія, здаралася, здымалі артыкулы з палос за гадзіну да падпісання нумара ў свет. І ад мінскіх карэспандэнтаў цэнтральнай прэсы патрабавалася ўсё тое ж: лаяльнасць да рэжыму. Узамен — лепшыя кватэры, машыны, прэстыжныя пуцёўкі. Вядома, не ўсе падпарадкоўваліся правілам гульні — прыгадаем выступленне Мікалая Матукоўскага па мазырскай справе альбо акцыю Анатоля Казловіча супраць татальнай меліярацыі, — але колькі гневу вылілася на

Прэса, паводле выказвання аднаго з сакратароў ЦК КПБ, з'яўлялася «падлакотнікам партыі», партыя ж займалася падманам. Калі ж ісці па шляху метафары, то прэса прыпадобнілася нават не паслухмянаму рэтранслятару, а шчыльнаму фільтру: у грамадстве суцэльнага размеркавання інфармацыя дазіравалася, як будаўнічыя матэрыялы альбо імпартныя боты, — у строгай адпаведнасці з сацыяльна-партыйным статусам: чым ніжэй — тым менш. На чале сродкаў масавай інфармацыі прызначаліся, як правіла, людзі з ЦК: загадчыкі сектараў, намеснікі загадчыкаў аддзелаў, памочнікі першага сакратара. Не называю імёнаў — справа не ў асобах, а ў агульным крытэрыі да гэтых асоб: адданасць, паслухмянасць і ўжо, вядома ж, адсутнасць ініцыятывы. Праўда, і тут здараліся «праколы», але часцей за ўсё кадравая палітыка была беспамылковай. І дзіўная рэч: новыя часіны надышлі, а герметычнасць клана захоўваецца непарушна: на адказныя пасады ідуць людзі з той жа абоймы.

Абоймы, якая вельмі выразна сябе праявіла пасля красавіка 1986 года, калі свядомае замоўчванне чарнобыльскай катастрофы паставіла нацыю перад пагрозай фізічнага знішчэння.

Здавалася б, мы павінны былі аднойчы і назаўсёды ўсвядоміць, як недаравальна дарага абыходзіцца нам непрафесіяналізм і легкадумнасць. Пяць гадоў — дастатковы для гэтага тэрмін. Сёлета нас напаткаў яшчэ адзін ўдар, нанесены экспертамі МАГАТЭ, якія ў вачах сусветнага грамадства паставілі чарнобыльскую трагедыю на ўзровень падзеі, не вартай асаблівай увагі. У нейкай іншай дзяржаве адразу была б арганізавана кампанія масіраванай контрпрапаганды — дзесяткі груп навукоўцаў, палітыкаў, журналістаў раз'ехаліся б па свеце з лекцыямі ды прэс-канферэнцыямі; праводзіліся б шырокія акцыі з запрашэннем замежных дэлегацый і карэспандэнтаў. Гэта, вядома, каштавала б грошай, але, безумоўна, акупілася б і спачуваннем і дапамогай.

Толькі ж мы — людзі сціплыя. Украінцы адправілі Краўчука на амерыканскі кантынент з такой праграмай, што ледзь не кожны дзень — рэпартажы на ЦТ; Ельцын у ЗША ўзяў каманду з сарака чалавек — зноў жа падрабязнае асвятленне візіту ў «мясцовай» прэсе. Цяперашні візіт Станіслава Станіслававіча ў ФРГ абстаўлены па ўсіх правілах канспірацыі — ну, хіба што апламбіраванага вагона не было. Затое цьмянасці і супярэчлівых каментарыяў хапала.

Дробязі? Калі і дробязі, то з разраду тых, якія фарміруюць прэстыж дзяржавы, яе палітычнае аблічча. Пажадана, каб аблічча гэтае было пазбаўлена комплексу правінцыяльнай непаўнаважкасці.

Спрыяць прарыву блакады магло б БелТА — адзінае дзяржаўнае агенцтва. Аднак па сённяшні дзень уся інфармацыя з Мінска фільтруецца праз замежны аддзел ТАСС, і можна ўявіць, у якой інтэрпрэтацыі яна выходзіць з маскоўскіх офісаў на Рэйтэр альбо Асашэйтэд прэс. Значыць, трэба шукаць прамыя кантакты з замежнымі агенцтвамі. Мэтазгодна было б адкрыць у Мінску філіял беларускай рэдакцыі радыё «Свабода», якое мае мільёны слухачоў па ўсім свеце. Нарэшце, у той жа Маскве ёсць дзесяткі карэспандэнцкіх пунктаў ледзь не ўсіх уплывовых выданняў, журналісты якіх вымушаны карыстацца тасаўскай стужкай і (пераканаўся на ўласным вопыце) вельмі ўдзячныя за аператыўную інфармацыю з першых рук. Дарэчы, і «Народная газета» — парламенцкае выданне суверэннай Беларусі — магла б мець уласных карэспандэнтаў у буйнейшых дзяржавах свету — на пачатак у Парыжы, Нью-Йорку і суседняй Варшаве.

А Пастаяннае прадстаўніцтва Беларусі ў Маскве? Менавіта яно павінна наладжваць рэгулярныя прэс-канферэнцыі лідэраў парламента і ўрада — балазе, што для гэтага ёсць шыкоўны палац і велізарны штат супрацоўнікаў. Някепскія ўмовы для пашырэння інфармацыйных кантактаў маюць і нашыя прадстаўнікі ў Нью-Йорку, Парыжы, Жэневе. Безумоўна, што і дзейнасць Міністэрства замежных спраў у гэтым накірунку трэба скарэкціраваць.

Увогуле ж павінна існаваць дзяржаўная, цэласная канцэпцыя развіцця сродкаў масавай інфармацыі, пабудаваная на прынцыпах свабоды слова, рыначных і канкурэнтных пачатках. Тут — і змяненне структуры цяперашняга Дзяржтэлерадыё, спрыянне незалежным і камерцыйным тэлеграфным агенцтвам і відэаканалам — пры безумоўным прыярытэце беларусізацыі, прапагандзе нацыянальнай культурнай спадчыны.

І, нарэшце, трэба неадкладна прыняць Закон аб друку. У нашай камісіі амаль год назад распрацаваны пакет заканадаўчых дакументаў, якія ствараюць прававыя ўмовы для свабоднага распаўсюджвання інфармацыі, але іх разгляд адкладваецца ад сесіі да сесіі.

Далей адкладваць ужо нельга—кожны тыдзень прамаруджвання абыходзіцца занадта дорага.

Сяргей НАВУМЧЫК,
народны дэпутат Рэспублікі Беларусь, сакратар Камісіі Вярхоўнага Савета Беларусі па пытаннях галоснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека.

Прывід ці іншапланецянін

КАСТРАМА. Гісторыі, звязаныя з «замагільнымі сіламі» на старых могілках, папоўніліся, відаць, яшчэ адным прыкладам. Фотааматар Уладзімір Яшын быў нямала здзіўлены, калі праявіў плёнку, якую адзняў у гарадскім парку. На адным з негатываў сярод дрэў, інтрыгуе чытачоў газета «Северная правда», дакладна вырысоўваўся невядома адкуль узяты буйны мужчынскі твар.

Газета ўпамінае аб гісторыях, калі пры здымках на могілках на негатывах час ад часу праяўляліся твары даўно памерлых. А старажылы Кастрамы пацвердзілі, што раней на месцы парку стаялі некалькі царкоўных сабораў, якія былі падарваны ў трыццатыя гады. Ля іх сцен былі пахаванні, ад якіх цяпер не засталося слядоў.

Крыміналісты кастрамской міліцыі пацвердзілі, што размова не ідзе аб тэхнічнай памылцы або мантажы. І тады экспертызу прадоўжылі экстрасенсы, якія заявілі, што ад здымка зыходзіць моцны ток «духоўнай энергіі». Праўда, адны сцвярджаюць, што гэта жывы чалавек, іншыя бачаць у ім касмічнага прышэльца.

(ТАСС).

Рэзананс

Рассеется ли туман над Беларусью?

12 сентября под заголовком «Над Белоруссией густой туман» наша газета опубликовала тревожные размышления инженера Евгения Лебедко. Статья вызвала широкий читательский резонанс. Публикуя сегодня отклики, мы, как обычно, стараемся представить самые разные точки зрения на происходящие в нашей республике события...

Хто перамог?

Гэта пытанне не пакідае мяне ні ўдзень, ні ўначы, не дае спакою.

Сапраўды, галоўка выканаўцаў антыканстытуцыйнага дзяржаўнага перавароту ў турме, вядзецца следства. Дзейнасць мазгавога цэнтра путчыстаў — КПСС прыпынена.

Дык чаму ж усё болей трывожна на душы за заўтрашні дзень, за вынікі нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета БССР?

Таму, што перамога дэмакратычных сіл у адносінах да Беларусі настолькі ілюзорная, што выклікае не радасць, а пачуццё смяротнай небяспекі.

Ад Вярхоўнага Савета рэспублікі да мясцовых Саветаў усіх узроўняў пераважная большасць дэпутатаў — гэта верныя служкі партыйнай іерархіі КПБ.

Хто з'яўляецца дэпутатамі Слаўгарадскага раённага Савета народных дэпутатаў? Усе старшыні калгасаў, старшыні сельскіх Саветаў, сакратары райкама прыпыненай КПБ і сакратары пярвічных партыйных арганізацый.

А цяпер паглядзіце на склад членаў райкама КПБ і параўнайце яго з дэпутацкім корпусам райсавета. 90 працэнтаў з іх — гэта адны і тыя ж людзі! Гэта той медаль, у якога абодва бакі — блізняты. Дык аб якой перамозе дэмакратыі можна гаварыць?

Але лепей я спашлюся на канкрэтныя факты. 19 жніўня ад імя бюро Слаўгарадскага РК КПБ і выканкама райсавета ў Маскву пайшла тэлеграма ў падтрымку путчыстаў.

21 жніўня на партыйна-гаспадарчым раённым активе ўдзельнікі яго падтрымалі прапанову першага сакратара РК КПБ Г. Краўчанкі накіраваць прывітальную тэлеграму хунце ад імя працоўных раёна.

Яе тэкст ужо ляжаў у апаратнай рэдакцыі раённай газеты для перадачы ў Магілёў, ды ў гэты момант стала вядома, што хунта арыштавана. Вядома ж, тэкст хуценька знішчылі.

Але тэкст першай тэлеграмы ад 19 жніўня захаваўся. Аб гэтым я атрымаў афіцыйны пісьмовы адказ 30 жніўня на свой дэпутацкі запыт ад выконваючага абавязкі пракурора Слаўгарадскага раёна В. Бурноса.

1 верасня ў Слаўгарадзе адбыўся агульнагарадскі мітынг у падтрымку Прэзідэнта Саюза М. Гарбачова і Прэзідэнта Расіі Б. Ельцына.

Слаўгарад — гэта не Мінск і нават не Бабруйск. Аб пазіцыі кіраўнікоў раёна было добра вядома кожнаму. Таму і прагучала ў рэзалюцыі патрабаванне аб адстаўцы выканкама райсавета і рэдактара раённай газеты «Ленінскае слова» В. Ігнатавай (яна адначасова і сакратар РК КПБ па ідэалогіі).

Аб кіраўніцтве РК КПБ ніякіх патрабаванняў не выстаўлялася, бо дзейнасць райкама прыпынена, а памяшканні апячатаны і ўзяты пад ахову супрацоўнікамі райаддзела МУС.

І вось 6 верасня адбылася сесія раённага Савета. Можа, думаеце, «народныя выбраннікі» падтрымалі патрабаванні соцень сваіх выбаршчыкаў?

Як бы не так! Першы перапалох пасля няўдалага дзяржаўнага перавароту прайшоў, члены прыпыненага ў сваёй дзейнасці райкама цясней згуртавалі свае рады вакол беспрацоўнага «першага» — ён таксама дэпутат райсавета — і не пагадзіліся з патрабаваннямі рэзалюцыі мітынгу, якія закранулі кагосьці персанальна.

Але каб паказаць сваю прыхільнасць дэмакратыі, згадзіліся з патрабаваннем надрукаваць поўны тэкст рэзалюцыі мітынгу ў раённай газеце.

11 верасня газета надрукавала тэкст рэзалюцыі, але дадала да яго каментарый «Ад рэдакцыі». Гэта права рэдакцыі. Але вось што цікава, — і няўзброеным вокам бачны почырк сакратара РК КПБ па ідэалогіі В. Ігнатавай — вернай служкі «руководящей и направляющей».

Усе вышэй прыведзеныя прыклады яскрава сведчаць аб тым, што гаварыць аб перамозе дэмакратычных сіл у Беларусі — гэта значыць свядома працаваць на рыхтуючыхся да рэваншу Малафеева, Камая, Ціхіні і іншых.

Ніколі не аддадуць без смяротнай бойкі ўладу ні Малафееў, ні Камай, ні партыйныя фюрары ніжэйшых узроўняў. А калі ўсё ж не ўтрымаюць, то тады з падполля будуць усімі сіламі перашкаджаць нам будаваць сапраўды свабодную і незалежную ад любых ідэалогій Беларусь. Для гэтага і ўладкоўваюцца партыйныя функцыянеры сёння на кіруючыя пасады ў Савет Міністраў, аблвыканкамы, буйныя прадпрыемствы, ад якіх залежыць заўтрашні дзень нашай рэспублікі.

І аб гэтым трэба памятаць кожнаму, хто не згодзен болей жыць у камуністычнай канюшні.

Вось чаму трывожна на душы і хочацца крыкнуць на ўсю маю шматпакутную Белую Русь: «Браты-беларусы! Няўжо вы не жадаеце людзьмі звацца?»

Фелікс ШКІРМАНКОЎ,
інвалід вайны II групы,
дэпутат гарсавета.
г. Слаўгарад.

Эх, жыццё...

Якія б змены ў лепшы бок у краіне ні адбываліся, а многія вясковыя жанчыны дасюль не выпускаюць з рук касу, «трэніруюць» свае рукі. А куды падзецца, як, скажам, жыхарцы вёскі Багдзюкі Жабінкаўскага раёна Марыі Дзям'янаўне Швед, калі няма гаспадара. Трэба ж і свінням травы накасіць, і авечкам на зіму сена нарыхтаваць. Хаця не жаночая гэта рабста, але жыць неяк трэба.

Задумаўся ветэран вайны Міхаіл Паўлавіч Карнееў, што жыве ў Жабінцы. І ёсць над чым. Удзельнічаў у Сталінградскай і Курскай бітвах, а цяпер, дзякуючы талоннай сістэме, атрымаў у месяц тры пачкі цыгарэт. Змагаўся за светлае будучае, а нават накурыцца ўдосталь і то не можа...

Фота Аляксея ГАНЧУКА.

Мне боязно...

Взяться за перо меня заставила, как выстрел в спину, эта статья. Мне больно за партию КПБ—КПСС, за миллионы честных коммунистов, за память о моем отце-коммунисте, умершем в 1961 году. Отец отдал 30 лет партии и всегда честно исполнял свой гражданский и партийный долг. Мне страшно читать статьи, в которых авторы упиваются беспрецедентной клеветой на КПБ, на правительство.

Позвольте, господа, я ведь тоже народ, сотни тысяч белорусских коммунистов тоже народ. А мы не только не разделяем ваших взглядов, но и будем бороться с ними. Будем бороться за партию коммунистов, за справедливость, за демократию и за хорошую, сытую, благополучную жизнь. Будем бороться без угроз, без запугивания голодом и холодом, а своим трудом, сплоченностью, убеждением.

К чему вы зовете народ, инженер Лебедко? Я все-таки не теряю надежды на здравый смысл большинства белорусов. Ведь сейчас у нас нет равнодушных, каждый человек разделяет мнение коммунистов или антикоммунистов.

Я простая служащая, 58 лет, пенсия — 105 рублей, образование высшее, работаю, так как без работы на пенсии не проживу, коммунист с двадцатишестилетним стажем. В партию вступила по убеждению. Привилегия одна — быть по мере сил на передовой. Поэтому сейчас могу говорить о незаслуженных и совершенно недопустимых привилегиях некоторых коммунистов, о недостатках в руководстве КПСС, но об огульном охаивании коммунистов не хочу и слышать. Точно так же, как и о смене государственного строя.

Алина АЛЕКСАНДРОВИЧ.
г. Минск.

Безуладдзе...

19 верасня беларускі парламент прызнаў дзяржаўным сцягам гістарычны сцяг беларускага народа.

У той жа дзень пасля прыняцця Закона аб сімволіцы мясцовыя патрыёты ў Ганцавічах узнялі над будынкам райсавета (і былога райкама КПБ) нацыянальны сцяг.

Час быў пад вечар. А на раніцу над будынкам зноў лунаў сцяг неіснуючай дзяржавы. Скінулі беларускую сімволіку. Здалося на першую думку, што зноў прыйшоў ДКНС.

Але яшчэ праз гадзіну знялі і былы дзяржаўны сцяг, і масіўны герб БССР. Але замест нічога не знайшлі.

Безуладдзе?

М. ЛЕНКАВЕЦ.
г. Ганцавічы.

Дзяржава супраць асобы

«НОВАГА ЖЫЛЛЯ МЫ ЁЙ НЕ ПРАДАСТАВІМ. ДА САМАЙ СМЕРЦІ...»,

альбо Пра рабскае жыццё Лідзіі Арсеньеўны Гвоздзік

ЛІДЗІЯ Арсеньеўна спусцілася з ганка і пабрыла ў бок сваёй хацінкі з такім жа няшчасным лёсам, як і яе ўласны. Седзячы ля паўразваленай печы, яна не верыла больш ні ў што: ні ў новыя дэмакратычныя пераўтварэнні, ні ў незалежную Беларусь і толькі гаварыла нам: «Тут я і памру...»

Так, у нашай краіне простаму чалавеку, які ўсе сілы аддаў на карысць Айчыны, на лепшыя адносіны да сябе спадзявацца не даводзіцца. Нехта ўжо ездзіць па незалежнай Беларусі на «Мерсэдэсах», нехта адбудаваў шматпавярховыя загарадныя вілы, а адзінокім старым дзяржава прадаставіла адзіную прывілею — легчы і памерці ў сваіх развалінах.

***

Лідзія Арсеньеўна Гвоздзік жыла са старой маці ў суседняй вёсцы Сакалова. Чатыры гады назад хата згарэла. Часова прытуліліся ў суседзяў. Пайшла да старшыні калгаса імя Чапаева Івана Андрэевіча Мацкевіча. Куды ж падацца, як не да свайго «галавы», які на вёсцы і бог, і цар? Ён прапанаваў пераехаць сюды, у Верхняе. Спачатку адмаўлялася, хацелася дажыць свой век там, дзе прайшло жыццё. Перакнаў старшыня перабрацца ў гэту старэнькую хаціну, запэўніў: вясною новы дом пабудуем. Паверыла. Асабліва ўзмацнілася гэта вера, калі залілі фундамент і старшыня адправіў бабульку ў раён «выбіваць» матэрыялы. Маўляў, яна льготніца, а так калгасу нічога не дадуць. З даведкай у руках Лідзія Арсеньеўна пачала хадзжэнні па кіруючых кабінетах Глыбокага. Даведка была выдадзена ў тым, што «...у 1988 годзе яна была пастаўлена на чаргу для набыцця будаўнічых матэрыялаў (чарга льготная, як інваліду працы і пагарэльцу): цэглы — 8 тысяч штук, блокаў сілікатных — 30 кубічных метраў, шыферу — 300 лістоў, цэменту 5 тон».

— Ездзіла я ў райцэнтр на аўтобусах, у дождж і ў холад, хоць цяжка было неймаверна. Але ж для сябе старалася, — расказвае Лідзія Арсеньеўна.

— Ад будоўлі я не адыходзілася. Папрасіла, каб у хляве катухі зрабілі. Тры бутэлькі віна паставіла. Старалася, вымятала смецце, мыла вокны. Нарэшце пайшлі засяляцца. Тут старшыня і сказаў: «Вялікаватая для вас дваіх хата, мужчын падселім». Мы з мамай плачам: «Чаму ж іншым нікога не падсяляюць?» Паабяцаў тады старшыня пабудаваць нам другі, меншы дом. Толькі зноў жа, каб я паехала матэрыялаў выбіла. Зноў стала ездзіць. Праўда, мама новага дома не прычакала. Не прычакаю, відаць, і я...

Яшчэ адна даведка з'явілася ў Лідзіі Арсеньеўны, выдадзеная ў тым, што «ёю былі заключаны ў Глыбоцкім ПСГУ два дагаворы: на выраб стаярных вырабаў на суму 335 рублёў 33 капейкі (6 акон, 3 дзвярэй, адны з іх уцепленыя)». Яшчэ розныя дошкі...

Доўга можна апісваць, як яна абходжвала і гэты новы дом і як засялілі ў яго другую сям'ю, якім гэта ўдарам было для старой адзінокай жанчыны. А старшыня прапануе ўжо будаваць трэці дом, цяпер на месцы былога пажарышча ў вёсцы Сакалова. Толькі зноў жа матэрыялы трэба дастаць...

Не хоча яна больш нікуды выязджаць. Дайце ёй тое, што яна здабывала ўласнымі сіламі, праявіце элементарную чалавечнасць. Не далі і не праявілі. Яе цярпенне лопнула. Стала ездзіць у Мінск. Тады ў яе яшчэ жыла вера ў вышэйшую справядлівасць, у ЦК. Пабываўшы на прыёме ў сакратара ЦК КПБ А. Камая, вырашыла выйці на плошчу перад Домам урада і аб'явіць галадоўку...

А ёй ішлі пісьмы ў адказ:

«На Вашу заяву ў Вярхоўны Савет БССР, паступіўшую ў аблвыканкам на разгляд, паведамляем, што калгасам імя Чапаева Вам прапанаваны пасля рамонту жылы дом у в. Верхняе. Іншай магчымасці палепшыць Вам жыллёвыя ўмовы няма.

Загадчык прыёмнай па скаргах С. А. Завароўскі».

«На Вашу тэлеграму ў ЦК Кампартыі Беларусі паведамляю, што Вам неаднойчы прапанавалі палепшыць жыллёвыя ўмовы. Аднак ад перасялення ў асобны добраўпарадкаваны жылы дом Вы неабгрунтавана адмовіліся. У выніку прадназначаны Вам дом рашэннем агульнага сходу калгаснікаў выдзелены іншай сям'і, якая, як Вы ведаеце, ужо яго засяліла. У сапраўдны час вольнага жылля ў калгасе няма.

Прапанавана старшыні Глыбоцкага раённага Савета народных дэпутатаў, першаму сакратару райкама партыі т. Акуленка В. І. сустрэцца з Вамі і знайсці рашэнне Вашай жыллёвай праблемы.

Адказны арганізатар аддзела арганізацыйнай работы ЦК Кампартыі Беларусі В. Рудзянок».

Бадай, адзінае, чаму выдатна навучыліся нашы «адпісчыкі», дык гэта старанна пісаць «Вы» з вялікай літары. Унікнуць у тое, як будавалі дамы і як «прапанавалі» паляпшаць жыллёвыя ўмовы Л. А. Гвоздзік, як яна «неабгрунтавана» адмаўлялася ад жылля, не пажадаў ніхто. Не ведаю, як знаходзіў рашэнне жыллёвай праблемы ў час сустрэчы з жанчынай першы сакратар райкама КПБ Акуленка, але адзіным прытулкам для Лідзіі Арсеньеўны застаецца ўсё тая ж, па сутнасці непрыгодная ў такім стане для жылля хатка.

***

Гутарка ў кабінеце старшыні калгаса наконт справы аб будаўніцтве дома для Л. А. Гвоздзік нагадвала нейкі фарс. Іван Андрэевіч звыкла выклікаў па тэлефоне неабходных «сведак», якія наперабой даказвалі, што гэта Лідзія Арсеньеўна сама не хацела ісці ў добраўпарадкаваныя дамы, што падсялялі ёй не мужчын, а дзяўчат, і то толькі тады, калі яна адмовілася засяляцца, што парывалася яна насільна захапіць кватэру пасля таго, як толькі што сама ад яе адмовілася, і г. д. Адным словам, нейкі непаслядоўны абсурд, дзе канцы з канцамі ніяк не зводзяцца.

Увогуле, сказаць можна ўсё, што захочаш. Ісціну ж трэба ўстанаўліваць дакументальна. І тут адкрылася нечаканае. Падобна на тое, што ніякага новага дома для Л. А. Гвоздзік старшыня і не збіраўся будаваць. Пэўна, разлічваў, што старая жанчына змірыцца і дакаратае свой век у старой будыніне. Бо рашэння праўлення калгаса аб выдзяленні ёй жылля, як выявілася, не існуе і не існавала. І, зразумела, яна не мела ніякіх законных падстаў заняць ні першую, ні другую, ні трэцюю кватэру.

Тыя ж, хто прэтэндаваў на жыллё, бачылі ў жанчыне з чужой вёскі толькі свайго канкурэнта. Неварухнулася іх сумленне нават хоць бы таму, што будаўнічыя матэрыялы яна здабыла для іх, выступаючы ў якасці пагарэльца. Пагарэльцам засталася і да сённяшняга дня.

Сам жа малады старшыня жыве, можна сказаць, больш чым заможна. Не выключана, што частка з 300 здабытых бабулькай лістоў шыферу ляжыць сёння на страсе яго манументальнай каморы ці на хляве з чатырма варотамі. Старшыня лічыць, што такіх умоў жыцця ён заслугоўвае як кіраўнік.

А чаго заслужыла, аддаўшы ўсё здароўе калгасу, Л. А. Гвоздзік? Толькі старой хацінкі?

— Новага жылля мы ёй не прадаставім. Да самай смерці, — жорстка заключыў Іван Андрэевіч.

У гэтым можна не сумнявацца. Бо такая наша калгасная сістэма, дзе старшыня—вышэйшая ўлада, дзе ўся ўласнасць, здабытая працай соцень людзей, — як бы яго асабістая. І толькі ён вольны вырашыць, што каму даць ці не даць. І таму, у надзеі на добразычлівасць старшыні, так агрэсіўна ахайвалі старэнькую бабульку яго падначаленыя. Толькі можна не сумнявацца, што некалі і яны апынуцца ў становішчы Л. А. Гвоздзік, якая асмелілася падняць голас супраць такой сістэмы. Бо лад жыцця, пры якім заробленае ўласным потам выпрошваецца, нібы міласціна, не што іншае, як звычайнае рабства.

Ці доўга будуць заставацца пакорнымі рабамі нашы калгаснікі?

Іван ГЕРАСЮК,
аглядальнік.
Глыбоцкі раён.

В ДВУХ СЛОВАХ

ТАСС • «ИНФО-НОВА» • «НАРОДНАЯ ГАЗЕТА»

ВЗОРВАЛСЯ ЭШЕЛОН

2 октября в 9 часов 18 минут в Тбилиси у станции метро «Дидубе» начали поочередно взрываться вагоны грузового состава на проходящей рядом магистральной железной дороге Тбилиси—Москва.

По предварительным сведениям, в эшелоне перевозились взрывчатые вещества, предположительно порох. Очевидцы сообщают, что над локомотивом состава произошел обрыв высоковольтной линии, провода которой вызвали короткое замыкание и пожар.

А ЗОЛОТО ВРОЗЬ...

Казахстан предпринимает шаги по созданию золотого запаса и алмазного фонда республики, что предусмотрено указом Президента Нурсултана Назарбаева.

Со следующего месяца все произведенное на территории республики чистое товарное золото и серебро будет реализовываться специально созданному консорциуму «Казалмаззолото».

ПРЕДСКАЗЫВАЮТ МАССОВУЮ ЭМИГРАЦИЮ

Около двух миллионов эмигрантов из Советского Союза, бывших советских республик и ряда восточноевропейских стран будут ежегодно выезжать на Запад в нынешнем десятилетии. Большая часть из них — примерно полмиллиона — направится в ФРГ, причем в массе своей это будут скорее работники низкой квалификации.

Об этом сообщается в докладе, который подготовил базирующийся в Лондоне инвестиционный банк «Кредит сюисс ферст Бостон».

ОРЕХИ С МАРИХУАНОЙ

В результате операций, проведенных таможенным комитетом СССР, МВД СССР и КГБ СССР во взаимодействии с таможенными и правоохранительными органами ФРГ, Нидерландов и Бельгии, успешно завершена операция «Карусель» по выявлению и пресечению контрабандной переправки крупной партии наркотиков из Афганистана транзитом через СССР в Западную Европу, предпринятой международной наркомафией. Как сообщила пресс-служба таможенного комитета СССР, результатом операции стало изъятие из незаконного оборота 3 тонн марихуаны.

ПЕРВЫЙ АВИАРЕЙС ПРОВАЛИЛСЯ

Самолет авиакомпании «Аэролихт», который впервые во вторник должен был доставить еврейских эмигрантов из Советского Союза прямым рейсом Москва — Тель-Авив, приземлился в среду в Израиле. Как сообщило агентство Рейтер из Тель-Авива, на борту самолета находилось всего лишь восемь человек. По мнению представителя «Аэролихта», столь незначительное число пассажиров объясняется отсутствием координации действий авиакомпании с еврейским агентством, ответственным за перевозку иммигрантов в Израиль.

ПРИОСТАНОВЛЕНА ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОМПАРТИИ

Приостановлена деятельность Компартии Таджикистана и ее правопреемницы до установления прокуратурой республики степени ее причастности к августовским событиям. Такое решение принято после длительных дебатов на чрезвычайной сессии таджикского парламента.

ПОСОЛЬСТВО США — В ВИЛЬНЮСЕ

Торжественное открытие посольства Соединенных Штатов Америки в Литовской Республике состоялось в Вильнюсе.

Посольство США — второе дипломатическое представительство стран Запада в Вильнюсе. Несколько недель назад состоялось открытие аналогичного представительства Швеции.

ПРИ ЗАГАДОЧНЫХ ОБСТОЯТЕЛЬСТВАХ

3 октября около трех часов дня в столовую 48 в г. Владивостоке вошел подполковник одной из частей Тихоокеанского флота Ю. Воронкин со свертком в руке. Он силой увлек директора столовой В. Матросова в его кабинет. Вскоре там прогремел взрыв. Раненный директор выскочил из окна, а мертвый офицер остался лежать на полу с размозженной головой.

ДЕМОКРАТИЗАЦИЯ И АДАПТАЦИЯ

«Разведка должна существовать как важнейший государственный механизм, который защищает не какие-либо политические структуры или интересы отдельных личностей, а работает на государство в целом»,—заявил Евгений Примаков на своей первой в качестве руководителя советской внешней разведки пресс-конференции. Она состоялась в пресс-центре МИД СССР.

Как сказал Евгений Примаков, он намерен в значительной степени демократизировать структуру разведывательного органа и адаптировать его к изменениям, происходящим как внутри страны, так и за рубежом.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Актуальнае інтэрв'ю

Старшыня Дзяржаўнага камітэта Рэспублікі Беларусь па экалогіі Анатоль ДАРАФЕЕЎ:

«Мы часцінка жывой прыроды, і хваробы ў нас адны»

«Рэзідэнцыя» старшыні Дзяржкамэкалогіі самая «прыземленая» — невялікі, сціпла абстаўлены кабінет на першым паверсе стандартнай пяціпавярхоўкі на ціхай вуліцы Калектарнай. Зялёны астравок у цэнтры горада, якіх вельмі мала...

— Анатоль Максімавіч, ужо год, як Вы на новай пасадзе. Як адчуваеце сябе пасля шматгадовай работы ў педінстытуце?

— Гэты год, без перабольшвання, быў самым цяжкім за пражытыя пяцьдзесят гадоў. Зразумейце правільна: такое перамяшчэнне — гэта ломка перш за ўсё ладу жыцця і многіх уяўленняў аб ім. Але, як кажуць, узяўся за гуж... Работа захапляе цалкам, ёсць цікавыя задумкі, аднадумцы. Галоўнае — падрыхтаваць жыццяздольны экалагічны кодэкс рэспублікі, стварыць эфектыўную сістэму дзяржаўнага кантролю за прыродакарыстаннем, аховай навакольнага асяроддзя.

— Раз закранулі мінулае, дзе Вашыя карані? Якой справай займаліся ў Віцебску?

— Карані роду Дарафеевых — у Гарадоцкім раёне, вясковай глыбінцы. Рос я ў вялікай сям'і. Пасля школы паступіў на аддзяленне біялогіі, хіміі і асноў сельскай гаспадаркі прыродазнаўчага факультэта Віцебскага педінстытута. Больш дваццаці гадоў заставаўся адданым «альма-матэр», хоць было шмат спакуслівых прапаноў. Працаваў загадчыкам кафедры, прарэктарам па навуковай рабоце... Някепска, як мне думаецца, ведаю экалагічную абстаноўку ў рэспубліцы, удзельнічаў у распрацоўцы прыродаахоўных праектаў. Вось так і дайшоў да цяперашняга становішча...

— Размову аб экалогіі хацелася б пачаць з замены шыльды...

— Паняцце «экалогія» куды больш шырэйшае, чым «Дзяржкампрырода». Гэта перш за ўсё — узаемаадносіны чалавека з навакольным асяроддзем. Ён жа не толькі яе абаронца, але і часцінка жывога свету. А мы ўсе змагаемся, ахоўваем прыроду. Ад каго? Выходзіць, ад сябе саміх... Вось у чым парадокс!

Што датычыць практычных спраў, дык многія змяненні ў структуры Дзяржкамітэта былі закладзены папярэднікамі. Новая экалагічная палітыка азначае рэгуляванне працэсаў прыродакарыстання, аховы навакольнага асяроддзя праз эканамічны механізм гаспадарання. правядзенне экалагічнай экспертызы па ўсіх праектах прамысловага і грамадзянскага будаўніцтва.

Раней у камітэце быў «рэсурсны» прынцып кіравання і кантролю — па воднай гаспадарцы, зямельных угоддзях і г. д. Узнікалі складанасці, блытаніна ў рабоце, таму што многія ведамствы былі «завязаны» на спажыванні разнастайных рэсурсаў. Цяпер закладваем галіновы прынцып — па групах роднасных міністэрстваў.

— Наіўна пытаць, якая ў цэлым абстаноўка ў рэспубліцы пасля Чарнобыля, але ўсё ж: як Вы ацэньваеце экалагічную сітуацыю на Беларусі?

— Вельмі складаная, але не безнадзейная. Карта Беларусі стракаціць раёнамі з напружанай экалагічнай абстаноўкай. Спынюся на трох асноўных складаемых асяроддзя пражывання — зямлі, паветры, вадзе.

Рост гарадоў, пасёлкаў і вёсак, будаўніцтва народнагаспадарчых аб'ектаў, вядома ж, не дабаўляюць урадлівасці зямлі, зялёных насаджэнняў. Да таго ж, больш як 1,8 мільёна гектараў зямель забруджаны радыенуклідамі. Шмат так званых парушаных зямель, што падлягаюць рэкультывацыі. Рэспубліканскай праграмай «Экалогія» на гэту пяцігодку і да 2000 года намечаны комплекс мер па ахове зямельных угоддзяў, лясных рэсурсаў. «Лёгкія» Беларусі — лясы — таксама знаходзяцца ў цяжкім становішчы. Вымушаны забараніць адвядзенне лясоў пад рознага роду будаўніцтва ў раёнах, дзе лясістасць ніжэй за 20 працэнтаў.

Паводле горадабудаўнічых нормаў, 40—50 працэнтаў тэрыторыі павінны займаць зялёныя насаджэнні. І гэта не добрыя пажаданні вучоных, а неабходнасць, каб захаваць раўнавагу, здароўе чалавека і прыроды.

Не ўдаецца пакуль што істотна палепшыць стан паветранага асяроддзя. Нядаўна вярнуўся з Наваполацка — адной з самых «гарачых» экалагічных кропак рэспублікі. Час уступак прайшоў, будзем прымаць самыя сур'ёзныя меры па аздараўленню абстаноўкі ў гэтым горадзе.

— Але ёсць жа штрафныя санкцыі, права вета на будаўніцтва і эксплуатацыю экалагічна шкодных вытворчасцей. Хіба яны не дзейнічаюць?

— Для многіх прадпрыемстваў гэты штраф свайго роду шырма для прыкрыцця. Стары газавы прымус колькі ні раманцуй, ён усё роўна будзе смярдзець. За шэсць месяцаў сёлетняга года агульная сума штрафаў па рэспубліцы склала больш як 20 мільёнаў рублёў. Але гэтыя грошы не кампенсуюць урону, нанесенага навакольнаму асяроддзю. Такія прадпрыемствы будуць альбо закрывацца, альбо карэнным чынам мадэрнізоўвацца. Цяпер ужо не пройдзе экалагічную экспертызу ніводная новаствараемая вытворчасць з адхіленнямі, якія дапускаліся раней.

І, нарэшце, трэцяе асяроддзе пражывання. Здавалася б, вады навокал хапае, асабліва ў паўночнай частцы рэспублікі. Але якасць яе з кожным годам пагаршаецца, перасыхаюць малыя рачулкі, вадаёмы... Не буду дужа заглыбляцца ў праблемы меліярацыі — гэта асобная размова. Трэба скарачаць празмернае спажыванне вады, асабліва з паверхневых крыніц. Уся надзея на малаадходную і безадходную тэхналогіі. Але яны ўкараняюцца вельмі марудна.

Прадпрыемствы, гаспадаркі Мінсельгаспрада, Мінжылкамгаса, нягледзячы на кантроль, па-ранейшаму скідваюць ядавітыя адходы дзе папала. Востра стаіць праблема перапрацоўкі другаснай сыравіны. бытавых адходаў, утылізацыі ядахімікатаў. Прыкладаў драпежніцкіх (інакш не скажаш) адносін да прыроды можна прывесці мноства. Вось толькі адзін з іх. Пад Мінскам, у Вішнёўцы, быў «пасаджаны» вялікі комплекс па адкорму буйной рагатай жывёлы... без ачышчальных збудаванняў. Пройдзе яшчэ крыху часу і навакольныя палі наогул «закупорацца».

— Цяжка працаваць, не маючы сваёй навуковай базы. Як вырашаецца гэтае пытанне?

— Можна сказаць, яно ўжо вырашана: на базе Мінскага філіяла Усесаюзнага НДІ тэхніка-эканамічных даследаванняў хімічнай прамысловасці ствараецца навукова-даследчы цэнтр «Экалогія» Дзяржкамэкалогіі Рэспублікі Беларусь. Урад ускладае вялікія надзеі на гэты цэнтр, мае намер фінансаваць распрацоўку асноўных праграм. Будзем на больш салідпай аснове праводзіць экалагічную экспертызу, маніторынг, уплываць на дзейнасць міністэрстваў і ведамстваў, іх прадпрыемстваў.

— Наша эканоміка трансфармуецца ў еўрапейскае супольніцтва. З'яўляюцца новыя праблемы, у тым ліку і экалагічныя. Напэўна, даводзіцца рабіць сур'ёзныя папраўкі?

— Без гэтага не абысціся. Наш камітэт падтрымлівае пастаянныя міжнародныя кантакты, удзельнічае ў рабоце міжурадавых арганізацый па ахове навакольнага асяроддзя. Беларусь падпісала канвенцыю па трансгранічнаму забруджванню паветра. Наша ж рэспубліка па прычыне свайго геаграфічнага становішча адной з першых адчувае на сабе подых старога прамысловага мацерыка. Са свайго боку мы таксама ўзялі на сябе неабходныя абавязацельствы. Як ні дзіўна, але Мінэнерга запярэчыла гэтаму. Яму лягчэй пабудаваць, скажам, яшчэ адну ЦЭЦ, чым вырашыць праблему ліквідацыі шкодных выкідаў на існуючых станцыях. Прыкрывацца нашай беднасцю — сабе даражэй. У Германіі, напрыклад, каля 40 працэнтаў агульнага кошту будаўніцтва ЦЭЦ складае экалагічны праект.

Доўгі час захоўвала маўчанне ЮНЕП — арганізацыя, якая прадстаўляе праграму ААН па навакольнаму асяроддзю, мае значны грашовы фонд. Наша дэлегацыя, якая пабывала ў Найробі, дзе размешчана штабкватэра ЮНЕП, адкрыла многім вочы на экалагічныя праблемы рэспублікі пасля Чарнобыля. Немалаважна і другое: прынята рашэнне стварыць пры ЮНЕП Цэнтр тэрміновай экалагічнай дапамогі тым, хто пацярпеў бедства.

Ёсць цікавыя сумесныя праекты па Бугу і Белавежскай пушчы з Рэспублікай Польшча, праяўляюць інтарэс да Беларусі паўночныя суседзі — фіны, шведы, нарвежцы...

— Анатоль Максімавіч, як Вы ацэньваеце работу «малодшага брата» — Таварыства аховы прыроды? Чаму яго пярвічныя арганізацыі амаль усюды ўзначальваюць кіраўнікі аграпрамаў? Яны ж перш-наперш абараняюць свае вузкаведамасныя інтарэсы.

— Добраахвотнае таварыства праводзіць вялікую і карысную работу там, дзе ёсць сапраўдныя сябры прыроды. І гэта трэба ацэньваць па вартасці. Я супраць закаранелай практыкі «апякунства» з боку ведамства, якое наносіць самы вялікі ўрон навакольнаму асяроддзю.

— Штосьці падобнае адбываецца і ў нізавых звеннях Дзяржкамэкалогіі — раённых і гарадскіх камітэтах. Яго работнікам таксама «выкручваюць рукі»...

— Інакш, хочаце сказаць, не было б столькі пралікаў. Згодны. Пакуль існуюць такія паняцці, як «меркаванне начальства», «план-закон», «прэстыж раёна», не можа быць і гаворкі аб маральных прынцыпах, на якіх грунтуецца экалогія. І другое, пра што я ўжо гаварыў, — неабходны законы.

— Столькі цёмных фарбаў... Няўжо няма пробліскаў надзеі? Падзяліцеся пад канец гаворкі.

— З задавальненнем! Тым больш што іх не так ужо і мала. Нядаўна ўрад прыняў рашэнне выдаткаваць каля паўтара мільёна рублёў на ахову і рацыянальнае выкарыстанне прыродных рэсурсаў нарачанскага азёрнага краю. Дык ці ж гэта не заслуга тых, хто стаў у шарэнгі «зялёных», праяўляе клопаты аб чысціні роднага краю? Усе мы ўсведамляем неабходнасць сур'ёзных мер па ахове прыроды. Вельмі спадзяюся, што за гэтым будуць канкрэтныя справы.

— Дзякую за інтэрв'ю. Поспехаў Вам на нялёгкай ніве!

Віктар ЧАРНУШЭНКА,
аглядальнік «Народнай газеты».

ЗАРУБЕЖЬЕ

⊙ ТАСС ⊙ ИАН ⊙ «Инфо-нова» ⊙ «Народная газета» ⊙

Везет же финнам!

Поступив в один университет, финские студенты, начиная с нынешнего учебного года, получают возможность заниматься практически во всех вузах страны. Иными словами, будущий филолог из Хельсинкского университета может прослушать курс финской литературы в университете города Оулу, истории — в Йоэнсуу, а иностранного языка — в Тампере. Может он при этом пройти и курс наук, не имеющих прямого отношения к его будущей специальности. А оценки, полученные в других вузах, будут засчитаны в его родной столичной «альма матер».

Ведутся бои

Крайне напряженным продолжает оставаться положение в придунайской Хорватии. Так, ведутся бои в окрестностях Вуковара и самом городе, где в окружении оказались подразделения хорватской народной гвардии. По поступающим сообщениям, республиканские военизированные формирования в ряде районов получили подкрепление. Белградское радио также информирует о бесчинствах гвардейцев по отношению к сербам, случаях взятия в заложники женщин, стариков, детей.

Повышают цены на зерно

Биржевые маклеры на крупнейших американских товарных биржах быстро среагировали на появившуюся возможность сделать деньги, и значительно взвинтили цены на зерно. Это произошло буквально на следующий день после появления первых сообщений о принятом во вторник решении президента США ускорить предоставление Советскому Союзу кредитных гарантий в размере 585 миллионов долларов для закупок сельскохозяйственной продукции и в первую очередь — фуражного зерна.

Электронная карта

БОНН. Электронная мореходная карта разрабатывается в настоящее время Федеральным ведомством по мореплаванию и гидрографии и компанией «Крупп атлас электроник ГМБХ». Она позволит исключить всякую возможность кораблекрушений из-за ошибок или оплошностей людей, сообщает информационное агентство ДПА.

По замыслу специалистов, карта должна содержать все важнейшие параметры для безопасного судовождения, например, глубину и скорость течения морских проливов, навигационные буи, водоизмещение судна и другие не менее важные сведения.

Пентагон противится

Соединенные Штаты «могут пересмотреть свое отрицательное отношение к введению более жестких ограничений ядерных испытаний». Об этом сообщает газета «Вашингтон таймс» со ссылкой на пожелавших сохранить анонимность официальных лиц в администрации.

«Пентагон и проводящее ядерные испытания министерство энергетики США активно противятся идее их запретить или ввести на них какие-либо новые ограничения, — пишет газета. — Однако представители администрации указывают, что в ближайшем будущем ожидают резкого возрастания давления на Белый дом со стороны Советского Союза, стран третьего мира, сторонников контроля над вооружениями и некоторых конгрессменов в пользу таких ограничений...»

Снотворное под запретом

Многие из страдающих от бессонницы британцев вынуждены отказаться от одного из наиболее популярных видов снотворного. Халцион, которым они пользовались прежде, больше не продается в аптеках. Министерство здравоохранения Великобритании сочло медикамент опасным для здоровья и принято решение о его запрете.

Медики обратили внимание на то, что халцион и другие лекарства, содержащие триазолам, гораздо чаще иных снотворных вызывают такие серьезные побочные эффекты, как частичная потеря памяти и депрессия.

Помогите Гулливеру

Самый высокий человек мира весьма озабочен тем, как добиться... прекращения своего роста. Как сообщила газета «Таймс», 27-летний Паримал Чандра Барман, житель столицы Бангладеш Дакки, обратился в известную лондонскую больницу Святого Варфоломея в надежде, что врачи помогут ему остановить рост, который сопровождается болезненными изменениями в организме.

Вплоть до девятилетнего возраста Барман развивался нормально и ничем не отличался от своих сверстников. Затем его рост внезапно ускорился и не прекращается до сегодняшнего дня. Согласно сообщениям британских средств массовой информации, необычный пациент больницы Святого Варфоломея, рост которого достиг 2 метров 59 сантиметров, страдает от прогрессирующего упадка сил. По предположениям врачей, у него развилась опухоль гипофиза. Официальный представитель госпиталя отказался информировать журналистов о деталях предстоящего лечения «Гулливера из Бангладеш».

Футбол

Сеньоры, снимите шляпы перед русскими

Минувшая среда подарила любителям футбола незабываемые матчи европейских Кубков.

Почин «Торпедо» поддержали еще два советских клуба — «Динамо» (Москва) и их киевские одноклубники.

Думаю, любители футбола следили за ходом игр, поэтому назовем лишь результаты: «Динамо» (Москва) — «Иззо» (Венгрия) — 4:1, «Динамо» (Киев) — ХИК (Хельсинки) — 3:0.

К великому сожалению наших болельщиков и к всеобщему ликованию итальянских мафиози, местная «Рома»... проиграла в родных стенах московскому ЦСКА, но по сумме двух встреч вышла в следующий круг Кубка УЕФА. Правда, за несколько минут до финального свистка москвичи забили и второй мяч, но... Надеюсь, местные боссы еще долго будут благодарить австрийского арбитра, который не засчитал гол, усмотрев нарушение со стороны нашего футболиста.

Шэршэ ля фам

НЕ ВЕР СВАІМ ВАЧАМ

Я жонку нездарма,
Нібы юнак, кахаю.
Калі яе няма,
Смуткую і ўздыхаю.
Іду аднойчы я
Дадому ад суседзяў,
Адзіная мая
Пайшла з другім — угледзеў.
Павеяла зімой.
Нядоўга да расстання?
Вярнуўся я дамоў
І задаю пытанне:
— Магчыма, да мяне
Пахаладала сэрца?
Адказвае, што не,
Прытым яшчэ смяецца.
— Але я бачыў сам,
Таму няма сумнення.
— Не вер сваім вачам,
А вер майму сумленню!
Цябе люблю ўвесь час,
Ды веры даць не хочаш.
Убачыш іншы раз,
Дык лепш заплюшчы вочы.

Мікола ВЯРШЫНІН.

Метаморфразы

Сентенции

▲ Иной диплом красный от стыда за своего владельца.

▲ Надо бы получать стипендию, да не получается...

▲ Вечным двигателем является мечта его изобрести.

▲ Хорошо, когда идеи висят в воздухе. Плохо — когда их носители.

▲ Будущий учитель не очень стремился впитывать знания: все равно потом отдавать.

▲ Может ли быть отличником тот, кто учится на ошибках?

▲ Не расстраивайся, что мысль спугнули. Зачем тебе такая трусливая мысль?

▲ Нет ничего оригинальнее, чем орфография подлинников.

▲ Задаток лучше во множественном числе.

▲ Если в тебе сидит Обломов, хорошо еще, что сидит!

▲ Приятнее корпеть над учебником за гонорар, чем за стипендию.

Валерий ВОРОНЦОВ.
Рис. Виктора ДУБОВИКА.

СОЮЗ

▲ Когда рояль музыкальной школы познакомился с новыми учениками, он расстроился.

Анатолий АНИСЕНКО.

Как же ты этим мамонта добываешь?

Интимы

КОГДА МОЛЧУ

Когда молчу я на рассвете,
Я нежно думаю о Свете!
Когда молчу я на закате,
Я нежно думаю о Кате!
Когда молчу, бродя в тумане,
Я нежно думаю о Мане!
Когда молчу в лесу и в поле,
Я нежно думаю о Поле!
Вот так живу я и молчу.
Зато молчу, о ком хочу!

АКТУАЛЬНО

Чтобы выжил строй колхозный,
Чтобы не было беды,
Надо нам, пока не поздно,
Отказаться от еды.
Коль возьмемся всей страною,
На еду исчезнет спрос.
И решится сам собою
Продовольственный вопрос.

Владимир ОРЛОВ.

Говоришь, гол забил?

ГРИППОЗНОЕ

Я болен,
Скрутил меня вирусный грипп,
Умолкли веселые песни,
Из легких моих вырывается
хрип —
Исхода летального вестник.
Жены моей нет.
На работе она.
А может, сидит в ресторане
На чьих-то коленях
С фужером вина,
Морального краха на грани.
И в воздухе машет нагою
ногой,
И тушит окурок в салате,
И стан ее нежный ласкает
другой,
Пока я лежу на кровати.
Такой этой жизни суровый
закон —
В то время, как муж умирает,
Жена его честь
Уже ставит на кон
И ею бесстыдно играет.
Все бабы на свете
Друг другу под стать —
Им только мужьям изменять
бы.
Я их повидал —
Это ж страшно сказать!
Но все это было до свадьбы.

Игорь ИРТЕНЬЕВ.

СтеНГазета

ЗАЯВЛЕНИЕ

Прошу простить мое полнейшее незнание предмета на экзамене по сопромату, так как вчера я начал жизнь сначала.

НАХОДКА

Недавно учащийся ПТУ А. Передряга в найденной им бутылке вина обнаружил инородный предмет. Сейчас любознательный паренек выясняет, не истина ли это?

ОПРОВЕРЖЕНИЕ

Кандидата наук Чушкина сотрудники НИИ частенько упрекали в бездеятельности. Однако ему принадлежит выдающееся открытие: в указанном НИИ можно совершенно не работать — на зарплату это не влияет.

ЗАМЕТКИ СИНОПТИКОВ

Если вы возвращаетесь домой гораздо позже обычного, будет гроза.

Анатолий АНИСЕНКО.

ЭТО ВАШ СЫН ПОПАЛ В КНИГУ РЕКОРДОВ ГИННЕССА ?!

Рис. Андрея ПУЧКАНЕВА.

Архивариус

Старинный анекдот

Каким бы свежим («бритым») ни был анекдот наших дней, всегда найдется слушатель, который в ответ скажет: «А я его уже слышал...» Поэтому мы решили обратиться к анекдотам прошлого века. Кстати, под анекдотами тогда понимали и исторические сочинения, реальные или выдуманные случаи из жизни знаменитостей. Это был скорее литературный, чем устный жанр. Истории, публикуемые ниже, почерпнуты из различных книг и журналов, однако мы надеемся, что читатели вспомнят и пришлют нам подобные анекдоты, которыми, несомненно, богата история нашей республики.

Во время строительства мостов в Санкт-Петербурге генерал Кербец изобрел машину для забивания свай. Это значительно ускорило и облегчило строительство. Однако вместо награды генерал получил официальный строгий выговор за то, что «...не изобрел этой машины прежде и тем ввел казну в огромные и напрасные расходы».

***

Генерал-губернатор Варшавы получил выговор от князя Паскевича, которому подчинялся губернатор, за недостаточно пышно организованные похороны какого-то генерала. Вскоре Паскевич получил письмо от генерал-губернатора: «Дабы избежать впредь неприятностей, считаю своим долгом испросить инструкций Вашей Светлости, как на случай смерти хоронить представителя Польского двора Жабоклицкого». Заметим, что Жабоклицкий в это время не был болен, а только стар и худощав.

***

Поэта Жуковского часто критиковали за то, что он, пренебрегая этикетом, являлся в обществе не во фраке, а в сюртуке. Наконец, однажды Жуковский прибыл в какое-то присутственное место в том же сюртуке, но рядом с ним слуга нес развернутый фрак. «Вот, господа, фрак при мне, а теперь, братец Григорий, уложи его хорошенько и отвези домой».

***

Художник Брюллов, представляя своего ученика Н. Рамазанова, произнес: «Рекомендую — известный в свете пьяница». На что последний хладнокровно ответил, указывая на Брюллова: «А это — мой профессор».

***

А. П. Ермолов как-то занемог и послал за своим доктором Высотским. Тот же, избалованный богатыми пациентами, прибыл только на другой день вечером. К тому времени обиженный Ермолов взял уже другого врача, а когда ему доложили о приезде Высотского, Ермолов велел передать ему, что болен и потому принять его не может.

Выпуск ведет Сергей ВАЛЕНТЕЕНКО.

ЛИНИЯ ОТРЕЗА

Ф. СП-1

Министерство связи СССР
«Союзпечать»

АБОНЕМЕНТ на газету 63868 (индекс издания)
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА
Количество комплектов 1

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда ______ (почтовый индекс) ______ (адрес)
Кому ______ (фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА
ПВ | место | литер
на газету 63868 (индекс издания)
НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Стоимость	подписки	— руб. — коп.	Количество комплектов	1
	переадресовки	— руб. — коп.		

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда ______ (почтовый индекс) ______ (адрес)
Кому ______ (фамилия, инициалы)

ЛИНИЯ ОТРЕЗА

«Народная газета» служит не партиям, а каждому из вас.

Подписная цена на «Народную газету»:
на год — 19 рублей 80 копеек,
на 6 месяцев — 9 рублей 90 копеек.
на 3 месяца — 4 рубля 95 копеек.

ЭТО ИЗДАНИЕ ИНТЕРЕСНО ВСЕМ!

Вы хотите быть здоровым?

IV. РАК ИЗЛЕЧИМ!

Или о том, как сила воли и система Ниши приведут к победе

(Продолжение. Начало в номерах за 1—3 октября с. г.)

Надо усвоить простую истину: каждые полчаса делать маленькие глоточки воды, которые не позволят свободному кальцию соединиться в крови с сахаром.

Не стремитесь пить больше, ведь вы дадите нагрузку почкам и другим органам. Если нет родниковой, а в кране такая, что хоть нос зажимай, то поищите в хозяйственных магазинах фильтры типа «Родник-3», которые прекрасно очищают и минерализируют воду; можно заморозить ее в холодильнике, а потом разморозить. Она уже будет другой, близкой к талой, поменяв свою структуру. Можно добавить в стакан воды 1—2 чайные ложки яблочного уксуса и 1—2 чайные ложки меда. Ни один микроб не может жить и размножаться в кислоте и меде. Заливайте холодной кипяченой водой клюкву или бруснику и настаивайте. Наконец, пейте чай из листьев хурмы (она богата йодом), черной смородины, малины, шиповника. Сушите и собирайте их всегда, но наиболее богаты листья витамином С до созревания плодов.

Ниши не ортодокс и ничего не запрещает: ни сахар, ни алкоголь; он за умеренность и разумное поведение во всем. Поскольку наша пищевая промышленность далека от мысли о здоровье человека и сахар вводит во все тоннами, отравляя нас, а фруктовый сахар — дефицит, то он предложил воспользоваться рецептом превращения сладкого песка в здоровый продукт. Кстати, рецепт этот принадлежит академику А. Иоффе.

Говорю об этом так подробно потому, что человек, у которого обнаружена опухоль, не должен потреблять сахарозу, связывающую кальций в организме, а только глюкозу и фруктозу. Рецепт несложный. 750 граммов сахарного песка соедините со стаканом воды и 200 граммами меда. Перемешивайте смесь 8 дней (раз 3 в день) деревянной ложкой, добиваясь однородной массы. За это время сахароза под воздействием воды и меда разложится на фруктозу и глюкозу. Только не поймите, что сладкого надо избегать. Больной организм нуждается в углеводах в четыре-пять раз больше, чем в белках и жирах. Не мясо и наваристые бульоны, а фрукты, мед, настои (а не компоты) из сухофруктов. Ешьте яблоки, груши, дыни, арбузы, виноград в любом количестве. Пейте чай с изюмом, финиками, инжиром. А если захочется конфет, даю простой рецепт: промойте и замочите ненадолго изюм и курагу, пропустите через мясорубку. Из массы скатайте шарики и обваляйте их в орешках. Делайте такие конфеты детям и внукам — они будут самыми любимыми.

Итак, усвойте: пищу разложения надо исключать. Шницели, котлеты, гуляши, тефтели — все это готовится из убитых животных. При хранении мяса происходят различные реакции, процессы. В пище нечистой заключены зачатки самых ужасных болезней. Поэтому Ниши предлагает предпочитать мясным продуктам свежие сырые овощи, плоды, семена, орехи, фрукты, молочное.

Он также делит пищу на живую и мертвую. Все, что подвергалось тепловой обработке свыше 57 градусов, потеряло энзимы — ферменты, накапливающие энергию Солнца, Земли, Космоса. Как только эта энергетика ослабляется — опухоли ничего не стоит взяться за нас. Поэтому люди, питающиеся вареной пищей, энергии не получают, а лишь белки, жиры, углеводы, минеральные соли. И потому быстро стареют, болеют, страдают мучительной деформацией костей, мышц, сосудов, перерождением клеток, органов.

Согласно современной медицинской науке, потребляемые нами продукты сначала превращаются в глюкозу, затем в уксусную кислоту, потом в муравьиную и, наконец, при наличии кислорода, в углекислый газ и воду. Но кислорода-то как раз и недостаточно. Ибо мы мало бываем на улице, всегда одеты, да еще в синтетику, слабо двигаемся, забыли дорогу в лес, к природе, и поэтому в основном пища наша превращается в щавелевую кислоту. Профессор Ниши делит ее на органическую и неорганическую. Первая полезна для здоровья, она — живое вещество, вторая — мертвое и вредное.

Сырые овощи и фрукты — сильные источники органической кислоты, и потому Ниши настаивает на диете из сырых овощей.

Тщательно обработанные вареные овощи снабжают нас только неорганической кислотой, которая быстро соединяется в организме со свободным кальцием и образует соль щавелевой кислоты, ту самую мошенницу, творящую камни, суставной ревматизм, атеросклероз, артриты, импотенцию.

И уж если сила привычки велика, а насилия Ниши не допускает, то при потреблении вареной, жареной, печеной пищи ежедневно принимайте контрастный душ и пейте чай из листьев хурмы или черной смородины, малины или шиповника. Пить надо втрое больше съеденного.

Но если у человека язва, гастрит, холецистит, рак, он, естественно, сырой пищи есть не может. Тогда сырые овощи и фрукты надо заменить свежеприготовленными соками и не забывать о теплом чае из листьев черной смородины, малины, шиповника, трав. Лучше принимать соки сразу пяти видов по 30 граммов каждого. Например, на завтрак у вас каша овсяная и понемножку соков — морковного, капустного, свекольного, томатного, огуречного с яблочным. Так будет сочетать вареное с сырым. Тому, кто не хочет ломать привычные вкусовые ощущения, советую их пересмотреть. Законы природы обойти нельзя, рано или поздно нарушения их приведут вас к болезням. Надо усвоить и еще одну истину. Заболевшему мы тащим всего много и требуем: ешь! А вот близкие должны знать, что ему давать, а что нет. У них должны быть знания о совместимости продуктов.

Белки в рыбе, мясе, птице, сырах, молочных продуктах, кефире, яйце, зерновых, сое, фасоли, чечевице, орехах, семечках, косточках, оливках, хлебе прекрасно сочетаются лишь с овощами. Плохо — с жирами, углеводами, фруктами.

Жиры любого происхождения хорошо сочетаются лишь с овощами. Варьируемое сочетание возможно с углеводами, крахмальными овощами, клубневыми (морковь, картофель, репа, брюква, свекла и т. п.), а также с зерновыми (рис, мука, хлеб, крупа). Жиры плохо сочетаются с белками.

Фрукты отлично сочетаются только между собой (кислые, полукислые, сладкие). Возможно варьированное сочетание кислых фруктов с овощами, такими, как сельдерей, капуста, цикорий, щавель, ревень, грибы, артишоки, аспарагус, баклажаны, спаржа, капуста брюссельская, цветная, тыква, огурцы, лук, перец, редис.

Дыни хорошо сочетаются только с кислыми фруктами — ананасами, лимоном, клубникой, земляникой, смородиной, мандаринами, апельсинами, грейпфрутами, томатами. В остальных случаях дыни надо есть отдельно. Очень плохое сочетание дыни с медом и молоком. Мед, дыню, молоко лучше употреблять отдельно. Не следует сочетать кислые и сладкие фрукты, а также смешивать овощи и фрукты. Свежее молоко лучше заменить кисломолочными продуктами — сыром, брынзой, творогом, кефиром, ацидофилином, простоквашей, сметаной. Потому что человеку с опухолью надо иметь очищенный кишечник, бороться с кишечной палочкой, отравляющей организм. Ацидофилин и кефир в этом случае весьма полезны.

Лилия ЛОМСАДЗЕ.

(Продолжение следует).

ТЕАТР

4—5 ОКТЯБРЯ
Начало в 19.00.

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА
сегодня — **«Лебединое озеро»**. Завтра — **«Севильский цирюльник»**.

ТЕАТР ИМ. Я. КУПАЛЫ
сегодня — **«Голубая роза»** (премьера). Завтра — **«Мудромер»**.

ТЕАТР КУКОЛ
сегодня — **«Соловей»** (в 10.30 и 12.30). Завтра — **«Золушка, или Торжество добродетели»** (премьера, в 10.30 и 12.30).

БЕЛГОСФИЛАРМОНИЯ
(концертный зал)
завтра — **ансамбль народной музыки, песни и танца «СВЯТА»**. Художественный руководитель — **Н. Дудченко;**
(зал камерной музыки)
сегодня — КОНЦЕРТ ОРГАННОЙ МУЗЫКИ. **А. Левенталь.** БАХ, КЛЕРАМБО, СТЕНЛИ, БУКСТЕХУДЕ, КУПЕРЕН.

Программа телепередач

Пятница, 4 октября

Программа БТ

8.30. Утро республики.
9.00. ТВ — школе. Белорусская литература. 7-й класс.
9.35. «Поет Наталья Герасимова». Фильм-концерт.
12.00. «Природы храм нерукотворный». Фильм-концерт.
14.00. «Маугли». Спектакль.
15.20. Мультфильмы.
15.55. Программа передач.
16.00. «Принц и нищий». Худ. фильм.
18.00. Система «Ньюс». Программа студии «Вестница».
18.35. Чемпионат мира по шашкам.
18.55. Реклама.
19.00. Панорама.
19.25. Наш комментарий.
19.30. Взгляд на процесс деполитизации.
20.00. Музыка моей республики. Е. Глебов. «Я себе не изменил».
20.45. Колыбельная.
21.00. «Амба». Док. фильм.
21.25. Вокруг происшествия.
21.30. Телебиржа.

Первая программа

6.30. Утро.
9.05. ...До 16 и старше.
9.50. «Семейная хроника старых знакомых». Док. фильм «Катя». 1-я и 2-я серии.
11.25. На струнах, клавишах и...
12.00. ТСН.
12.10. «Воспоминания о войне. Мысли о мире». Баварское телевидение (ФРГ).
12.55. Родники.
15.00. ТСН.
15.15. Заключительный концерт праздника танца финно - угорских народов.
16.00. Е. Гоголева читает стихи и прозу русских и советских авторов.
16.40. Мультфильм.
17.10. Если Вам за...
17.55. Биржевые новости.
18.25. Блокнот.
18.30. ТСН.
18.45. Человек и закон.
19.30. Партнер.
20.00. ВиД представляет: «Поле чудес».
21.00. Информационная программа.
21.40. Обыкновенная заграница. «Шведский стол». Фильм 3-й.
22.10. ВиД представляет: «Музобоз», «Дело», «Шоу-биржа», «Воспоминания о будущем», «Музыка-91». В перерыве—ТСН.
1.40. Шоу «Королева-91».
3.05. Тяжелая атлетика. Чемпионат мира.

Российский канал

7.00. Утро делового человека.
8.00. Гимнастика.
8.25. Английский язык. 1-й год.
8.55. Разминка для эрудитов.
9.25. Английский язык. «Семейный альбом» (США).
9.55. Авторские программы А. Адоскина. «Жил поэт Баратынский».
11.00. Пятое колесо.
13.00. Коллаж.
13.05. «Долина предков». Худ. фильм.
14.10. Поет Н. Чепрага.
14.35. В. Коновалов. А. Асанова. «Дети раздоров». Телевизионный спектакль.
17.00. Восхождение к профессии. Инженер. «Мастера горного дела».
17.35. «Пенза—моя вдохновительница». Док. фильм.
18.00. Вольная борьба. Чемпионат мира.
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. «Вестник» в Зальцбурге. Юрий Башмет и его камерный оркестр «Солисты Москвы». Фильм 1-й.
21.25. На сессии Верховного Совета РСФСР.
21.55. Команда Питирима.
22.15. Прошу слова.
22.25. Джентльмен-шоу.
23.00. Вести.
23.15. С. Мрожек. «Стриптиз». Телевизионный спектакль.
23.55. «Я не люблю...» В. Высоцкий. Фильм-портрет.

Кино

4 октября

Справочная киносети — 20-90-90.

«МОСКВА»: «Слушается дело о...» — программа документальных фильмов (предсеансовый зал). **«Женщина в подарок»** (1,5 с., п) — 10.00, 12.00 (л), 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00. Видеозал: **«Агенты ФБР»** — 16.45, 18.45, 20.30.

«ОКТЯБРЬ»: «Женщина в подарок» (1,5 с., п) — 10.00, 12.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00. **«Гол в Спасские ворота»** — 14.00 (л). Киновидеокафе: **«Директор»** — 22.10.

«АВРОРА»: «Клад рыцаря Милоты»* —10.00, 14.30. **«Грибной дождик» и др. мультфильмы*** — 11.50, 13.10. **«Биндюжник и Король»** (2 с.) — 11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00. **«Методичный убийца»**** — 10.30, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50, 19.40, 21.30. **«Мальчики»** — 17.00 (л). **«Гадюка»** — 19.00, 21.10.

«БЕРЕСТЬЕ»: «Сказка о царе Салтане»* — 10.30. **«После дождичка в четверг»*** — 14.30. **«Русская рулетка»** (п) — 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00. **«Сегодня вечером в раю»** — 12.30 (л). **«В джазе только девушки!»** — 16.30, 18.50, 21.10.

«ВИЛЬНЮС»: «Женщина в подарок» (1,5 с., п) — 9.30, 12.50, 14.45, 18.00, 20.00, 22.00. **«Все впереди»** —11.30 (л), 16.40. Видеозал: **«Взрывная бригада против ниндзя»** — 15.40, 20.00. **«Пощады не будет»** — 13.30, 17.50, 21.40.

«ДРУЖБА»: «До первой крови» (к/л «Школа вежливости»)* — 14.10. **«Методичный убийца»**** — 10.00 (л), 18.40. **«По закону джунглей»** (2 с.) — 11.40, 16.00, 20.40. Видеозал: **«За решеткой»** — 14.00, 17.45. **«Дик Трейси»** — 15.45. Музыкально-развлекательная программа — 20.00.

«ПАРТИЗАН»: «Дичок» (кинообозрение «Тропой бескорыстной любви»)* — 12.00. **«Биндюжник и Король»** (2 с.) — 13.40, 17.50. **«Методичный убийца»**** — 10.00 (л), 16.10, 20.20, 22.00.

«ПОБЕДА»: «Биндюжник и Король» (2 с.) — 16.15. **«Методичный убийца»**** — 10.00, 11.50 (л), 18.05, 19.55, 21.40. Летний зал: **«Ловушка для кошек»*** — 14.20. **«Данди по прозвищу «Крокодил»** — 16.00, 18.00. Видеозал: программа «Остросюжетная комедия». **«Ничего не вижу, ничего не слышу»** — 11.00, 13.10, 16.10, 18.30, 20.50. Видеосалон, видеокафе: музыкально - развлекательная программа. **«Миссия в Маниле»** —11.10, 13.30, 15.50, 18.10, 20.40.

«САЛЮТ»: «Котенок по имени Гав» и др. мультфильмы* — 10.00. **«Все впереди»** — 14.10 (л). **«Женщина в подарок»** (1,5 с., п) — 12.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00.

«ПИОНЕР»: «Кэти»* — 10.00, 14.30. **«Неуловимые мстители»*** — 12.00. **«Столкновение»** — 16.00 (л), 18.00. Шоу-программа ММЦ «Галактика» — 20.00. Видеозал: **«Зов предков»*** — 10.00, 11.30. **«Дядя Бак»** —13.00, 16.20. **«Боевой гигант»** — 14.50.

* — для детей,
** — только для взрослых,
(л) — льготный,
(п) — премьерный показ.

Погода

Сегодня днем по северо-западу республики ожидается небольшой дождь. Температура воздуха 12—17 градусов тепла.

В Минске от 13 до 15 градусов выше нуля.

Астрономический календарь — 4.10.

ВОСХОД И ЗАХОД СОЛНЦА: Минск — 6.16, 17.41; Витебск—6.07, 17.30; Могилев — 6.05, 17.30; Гомель — 6.03, 17.26; Гродно — 6.33, 17.54; Брест — 6.30, 17.58.

ДОЛГОТА ДНЯ В МИНСКЕ — 11 часов 25 минут.

ПОСЛЕДНЯЯ ЧЕТВЕРТЬ — 1 октября.

ШАХМАТНЫЙ КЛУБ

Из творчества читателей
В. Катышук

Белые: Крh2, Фа5, Ке5, Кg2, пп. с3, f3 (6).

Черные: Крf5, пп. е6, f6 (3).

Мат в 3 хода.

Предлагаем вниманию любителей шахмат трехходовую задачу, которую прислал наш читатель из Лунинца Владислав Катышук. Свои решения присылайте по адресу: **220010, Минск, Дом правительства, комн. 369, редакция «Народной газеты», «Шахматный клуб».**

Решение позиций

Этюд Э. Ласкера («Народная газета» за 8.08.): 1. Cg8! Л:g8 2. Крf7! Л:g6 3. fg c1Ф 4. g7 +Крh7 5. g8Фх.

Двухходовка В. Катышука (опубликована 15.08.): **1. Ке3!**

Коллективная задача А. Веренича и В. Катышука («Народная газета» за 15.08): 1. Се2! Ф:f4 2. Лh5 gh3. Се7 Фg5 4. Cd8! Ф:d8 5. cdCx.

Задача гроссмейстера В. Чепижного (опубликована 27.08.): **1. Фа4!**

Задача В. Иванова («Народная газета» за 4.09.): **1. Kd3!** 1...Крс2 2. Са4+, 1...Кре2 2. Крс3, 1...g2 2. Ла2+, и мат следующим ходом.

Двухходовка Х. Крука (опубликована 12.09.): **1. Сс4!**

Свои ответы на композиции прислали тт. Костюкович (Керчь), Бирюля (Барановичи), Лаптев (Кобринский р-н), Лайтер (Береза), Катышук (Лунинец), Кирикович (Пинский р-н), Булаевский (Витебск), Журавлев (Гродно), Валюкевич (Слоним), Комаров (Рогачев), Томаров (Речица), Липский (Гомель), Довженок (Петриков), Столяров (Круглянский р-н), Сидельников, Вишневецкий (Бобруйск), Мейсак (Молодечненский р-н), Товстик (Борисовский р-н), Ахрем, Боганцов, Мындриков, Мочальник, Петров, Соловьев, Аксамитов, Шахов, Сипачев, Крупень (Минск).

ЗА ШАХМАТНУЮ КОРОНУ

В столице Филиппин Маниле проходит матч за звание чемпионки мира между многократной чемпионкой мира М. Чебурданидзе и китайской шахматисткой Сэ Чжун. Соперницам предстоит сыграть 16 партий. Чтобы сохранить свой титул М. Чебурданидзе достаточно свести матч вничью.

ЛИНИЯ ОТРЕЗА

ПРОВЕРЬТЕ ПРАВИЛЬНОСТЬ ОФОРМЛЕНИЯ АБОНЕМЕНТА!

На абонементе должен быть проставлен оттиск кассовой машины.

При оформлении подписки (переадресовки) без кассовой машины на абонементе проставляется оттиск календарного штемпеля отделения связи. В этом случае абонемент выдается подписчику с квитанцией об уплате стоимости подписки (переадресовки).

Для оформления подписки на газету или журнал, а также для переадресования издания бланк абонемента с доставочной карточкой заполняется подписчиком чернилами, разборчиво, без сокращений, в соответствии с условиями, изложенными в каталогах «Союзпечати».

Заполнение месячных клеток при переадресовании издания, а также клетки «ПВ—МЕСТО» производится работниками предприятий связи и «Союзпечати».

ЛИНИЯ ОТРЕЗА

Народный лечебник

Продолжаем публикацию старинных знахарских рецептов.

136. Настрогать кору ивы и несколько дней подряд утром натощак пить чай из этой коры. Для приготовления чая 1/2 чайной ложки измельченной коры кипятить в полутора чашках воды до тех пор, пока не останется одна чашка отвара. Остудить и добавить мед, т. к. отвар очень горький. Принимать при малярии.

***

137. При флегмонах, долго не заживающих язвах и ранах рекомендуется применять примочки из отвара листьев эвкалипта. 30 граммов измельченных сухих листьев залить стаканом крутого кипятка и кипятить при постоянном помешивании 30 минут. Остудить и процедить.

***

138. При гриппе полезно принимать спиртовую настойку листьев эвкалипта. 20 граммов сухих, измельченных листьев эвкалипта залить спиртом. Плотно укупорить и настаивать 7—8 дней. Процедить и остаток отжать в настойку. Принимать по 20—25 капель, разведенных в 1/4 стакана кипяченой воды.

***

139. Как кровоостанавливающее и противовоспалительное средство рекомендуется водный настой тысячелистника. Одну столовую ложку травы залить стаканом крутого кипятка и кипятить на медленном огне 15—20 минут. Процедить и применять для обмывания и примочек.

***

140. Примочки, протирания и компрессы из отвара березовых почек — хорошее средство лечения прыщей, раздражения кожи, помогают они и при болезни суставов. Взять 1 столовую ложку березовых почек, залить ее стаканом крутого кипятка и кипятить 15—20 минут. Дать настояться до остывания и процедить. Можно заварить почки как чай и настаивать 2—3 часа, затем процедить.

***

141. При заболеваниях почек, неврозах применяется настой молодых весенних листьев березы. 100 граммов листьев измельчить и залить двумя стаканами теплой кипяченой воды. Настаивать 5—6 часов. Процедить, отжать в настой листья и после отстаивания перелить, оставив осадок. Принимать по 1/2 стакана 2—3 раза в день перед едой. Настой очень богат витамином С.

***

142. При кровоточивости десен полезно полоскать рот чуть теплым отваром коры дуба и липового цвета. Смешать две части коры дуба и одну часть липового цвета. Чайную ложку смеси заварить стаканом кипятка, процедить и остудить.

Выходзяць у пракат...

«УСЁ НАПЕРАДЗЕ»

Гэта новая каляровая мастацкая кінастужка створана на кінастудыі «Беларусьфільм» пры ўдзеле французскіх кінематаграфістаў.

Рэжысёр Мікалай Бурляеў зняў гэту карціну на аснове аднайменнага рамана Васіля Бялова, які атрымаў у прэсе самыя супярэчлівыя водгукі. З мноства тэм, закранутых пісьменнікам, у карціну ўвайшла гісторыя дружбы і рознагалоссяў чатырох герояў: Мядзведзева, Іванова, Зуева і Брыша.

Запамінальныя вобразы ствараюць у карціне Таццяна Пятрова, Барыс Няўзораў, Уладзімір Гасцюхін, Арыстарх Ліванаў, Ларыса Удавічэнка, Сяргей Сазонцьеў.

«ХЛАПЧУКІ»

Алёша Карамазаў — герой рамана Фёдара Міхайлавіча Дастаеўскага «Браты Карамазавы». Па матывах адной з кніг рамана — «Хлапчукі» — і знята новая каляровая мастацкая кінастужка «Хлапчукі» вытворчасці кінафірмы «Мір». Аўтар сцэнарыя — Раніта Грыгор'ева, рэжысёры-пастаноўшчыкі — Раніта і Юрый Грыгор'евы.

У фільме заняты прапраўнук пісьменніка Алёша Дастаеўскі, а таксама вядомыя кінаакцёры Людміла Зайцава, Вольга Гобзева, Яўген Ташкоў і інш.

«КУДЫ ВЫ ЕДЗЕЦЕ?»

Гэтую новую каляровую мастацкую кінастужку, перадаюць на суд гледачоў балгарскія кінематаграфісты. Думаецца, што гэта інтэлектуальная кінакамедыя зацікавіць аматараў эксцэнтрыкі і парадоксаў.

Зняў фільм буйнейшы балгарскі рэжысёр — Рангел Вылчанаў. Аўтары сцэнарыя — Георгій Данайлаў, Рангел Вылчанаў.

У ролях: Стаян Алексіеў, Георгій Калаянчаў, Кацярына Яўро, Іосіф Сырчалжыеў.

«ГРАМАДЗЯНІН ПІШЧЫК»

Фільм зняты польскімі кінематаграфістамі. Яго паставіў рэжысёр Анджэй Катkоўскі па матывах аповесці Ежы Стэфана Ставіньскага «Працяг сумнага лёсу Яна Пішчыка».

Перадгісторыя гэтага фільма такая. У 1960 годзе выйшла карціна «Касавокае шчасце» польскага рэжысёра Анджэя Мунка (неўзабаве, на жаль, трагічна загінуўшага ў аўтакатастрофе). Яна пакінула глыбокі след у айчыннай культуры і была аднесена да ліку вышэйшых дасягненняў «польскай школы», якая ў тыя гады перажывала свой найвышэйшы ўзлёт, з трыумфам прайшла па экранах свету і была высока ацэнена сусветнымі кіназнакамітасцямі Італіі, Францыі, ЗША.

Галоўныя ролі выконваюць Ежы Штур, Марыя Пакульніс, Казімеж Качор, Кшыштоф Залескі, Крысціна Ткач, Анджэй Шчапкоўскі.

«ВОРАГ»

Галоўнага героя ў гэтай новай каляровай двухсерыйнай індыйскай мастацкай кінастужцы іграе «зорка» індыйскага кіно Міхтхун Чакраборці. Ён выступае ў ролі маладога чалавека па імені Ракеш, які, страціўшы сям'ю, апынуўся на вуліцы і стаў злодзеем, вядомым у злачынным свеце пад мянушкай Куля. Шмат прыгод давялося перажыць Ракешу, перш чым ён знайшоў маці і сястру і даведаўся, хто ж з'яўляецца крыніцай усіх няшчасцяў, што зваліліся на іх сям'ю. Партнёршай Мітхуна Чакраборці ў гэтым фільме з'яўляецца добра вядомая і любімая нашымі гледачамі чароўная Мандакіні. Фільм зняты па творы Шакціпада Раджгуру. Аўтары сцэнарыя — Шакці Саманта, Ранджан Бос. Рэжысёр — Шакці Саманта.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «Вораг».

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгіналаў.

Рэдакцыя «НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ» прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы. Даведкі часова па тэлефоне 29-66-59.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220010, Мінск, Дом урада, пакой 369, тэл. 29-65-50.

ИНДЕКС 63868.
Выходит ежедневно, кроме воскресенья и понедельника, 250 раз в году.
Тираж 300 тыс. экз.
Подписана в печать в 19.10.
Газета отпечатана в типографии издательства «Белорусский Дом печати».
Способ печати — офсетный, формат А-2.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ.